

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**EVLİ BİREYLERDE BAĞLANMA STİLLERİNE GÖRE ALDATMA
EĞİLİMİNİN CİNSEL HEYECAN ARAMA İLE İLİŞKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hande Gizem KAPLAN

**Lefkoşa
Haziran, 2023**

**Hande Gizem
KAPLAN**

**EVLİ BİREYLERDE BAĞLANMA
STİLLERİNE GÖRE ALDATMA
EĞİLİMİNİN CİNSEL HEYECAN
ARAMA İLE İLİŞKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2023

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

EVLİ BİREYLERDE BAĞLANMA STİLLERİNE GÖRE ALDATMA EĞİLİMİNİN
CİNSEL HEYECAN ARAMA İLE İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hande Gizem KAPLAN

Tez Danışmanı
Dr. Ayşe BURAN

Lefkoşa
Haziran, 2023

Onay

Merve Özal tarafından hazırlanan “ **Karanlık Üçlü Kişilik Özellikleri ile Duygu Düzenleme Becerisinin Yetersizlik Duygusu ve Romantik Kıskançlık Düzeyini Yordayıcı Etkisi**” başlıklı tez, kapsam ve nitelik açısından kalite standartlarına uygunluğu ile ilgili Klinik Psikoloji Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak 06/06/2023 tarihinde kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Adı – Soyadı	İmza
Jüri Başkanı:	Dr. Fahriye Balkır	.....
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Ece Müezzın	.....
Danışman:	Dr. Bingül Subaşı	.....

Anabilim Dalı Başkanı Onayı

04/06/2023
.....

Doç. Dr. Meryem Karaaziz
Anabilim Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

...../20...

Prof. Dr. Kemal Hüsnü Can Başer
Enstitü Müdürü

Etik İkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Hande Gizem

KAPLAN .../.../2023

Teşekkür

Yapmış olduğum bu çalışmada her türlü bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren tez danışmanım ve değerli hocam Dr. Ayşe BURAN'a çok kıymetli katkıları için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim süresince kendilerinden çok şey öğrendiğim bilgi ve birikimlerini derslerde ve ders aralarında bizimle paylaşan Yakın Doğu Üniversitesi akademik kadrosuna özellikle değerli hocalarım, Dr. Ayşe BURAN, Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI ve Psikoloji Türkçe Bölüm Başkanı Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ hocama teşekkür ederim.

Yaşamımın her aşamasında olduğu gibi, tez çalışmam sırasında da bana verdikleri sonsuz moral, sevgi ve destekleri için sevgili aileme en içten teşekkürlerimi sunar; ayrıca, tüm tez çalışmam süresince bana güvenen destek veren, dostlarıma da teşekkür ederim.

Hande Gizem KAPLAN

Öz**Evli Bireylerde Bağlanma Stillerine Göre Aldatma Eğiliminin Cinsel Heyecan Arama İle İlişkisi****Hande Gizem KAPLAN****Yüksek Lisans Klinik Psikoloji Anabilim Dalı****06-2023, 78 sayfa**

Bu çalışmanın amacı, evli bireylerde bağlanma stillerine göre aldatma eğiliminin cinsel heyecan arama ile ilişkisinin incelenmesidir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın evreni Kıbrıs'ta yaşayan evli bireylerden oluşturulmuştur. Araştırmanın örnekleme ise amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilen 18 yaş ve üzeri 401 kişiden oluşturulmuştur. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Sosyo-demografik Bilgi Formu, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma bulgusunda, kaçınan bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleri arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Kaçınan bağlanma stili düzeyleri arttıkça aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeylerinin azaldığı belirlenmiştir. Ayrıca güvenli bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Güvenli bağlanma stili düzeyleri arttıkça aldatmaya yönelik tutum düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir. Bu bağlamda evli bireylerle çalışırken, bağlanma stillerinin değerlendirilmesi önemlidir. Kaygılı kararsız bağlanma stilleri, aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleriyle ilişkili olduğu için, bu stillere sahip bireylerin daha fazla risk altında olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle, cinsel heyecan arama düzeyleri yüksek olan bireylerde kaygılı kararsız bağlanma stili düzeyleri de yüksek olabilir. Bu nedenle, terapi ve danışmanlık süreçlerinde bireylerin bağlanma stillerini değerlendirmek ve gerekli müdahaleleri yapmak önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Aldatma, Bağlanma, Cinsellik, Evlilik

Abstract

The Relationship of Infidelity Tendency with Sexual Sensation Seeking According to Attachment Styles in Married Individuals

Hande Gizem KAPLAN

MSc, Department of Clinical Psychology

06-2023, 78 pages

The aim of this study is to examine the relationship between infidelity tendency and sexual sensation seeking according to attachment styles in married individuals. Relational survey model was used in the study. The population of this study consisted of married individuals living in Cyprus. The sample of the study consisted of 401 people aged 18 and over, selected by purposive sampling method. In this study, Socio-demographic Information Form, Three Dimensional Attachment Styles Scale, Attitudes Towards Cheating Scale and Sexual Sensation Seeking Scale were used as data collection tools. In the findings of the study, it was found that there were negative and significant relationships between avoidant attachment style levels, attitudes towards cheating and sexual sensation seeking levels. It was determined that as the levels of avoidant attachment style increased, attitudes towards cheating and sexual sensation seeking levels decreased. In addition, positive and significant relationships were found between secure attachment style levels and attitudes towards cheating. It was determined that as the level of secure attachment style increased, the level of attitude towards cheating also increased. In this context, it is important to evaluate attachment styles when working with married individuals. Since anxious ambivalent attachment styles are related to attitudes towards infidelity and sexual sensation seeking levels, it should be taken into consideration that individuals with these styles are more at risk. In particular, individuals with high levels of sexual sensation seeking may also have high levels of anxious ambivalent attachment style. Therefore, it is important to assess the attachment styles of individuals and make necessary interventions in therapy and counseling processes.

Keywords: Infidelity, Attachment, Sexuality, Marriage

İçindekiler

Onay	i
Etik İlkelerle Uygunluk Beyanı	ii
Teşekkür	iii
Öz	iv
Abstract	iv
İçindekiler	vi
Tablolar Listesi	viii
Kısaltmalar	ix

BÖLÜM I

Giriş	1
Problem Durumu	2
Araştırmanın Amacı	4
Alt Amaçlar	4
Araştırmanın Önemi	4
Sınırlılıklar	5
Tanımlar	5

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	6
Bağlanma	6
Yetişkin Bağlanma Stilleri	7
Aldatma ve Aldatma Eğilimi	9
Aldatma Nedenleri	11
Aldatma Eğilimi Türleri	12
Cinsellik	13
Cinselliğin Tanımı	13
Cinsel Doyum	14
İlgili Araştırmalar	15

BÖLÜM III

Yöntem	19
Araştırmanın Modeli	19

Evren ve Örneklem	19
Veri Toplama Araçları	21
Kişisel Bilgi Formu	21
Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği (ÜBBSÖ)	21
Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği	21
Cinsel Heyecan Arama Ölçeği (CHAÖ)	22
Veri Toplama Süreci	22
Veri Analizi	23
Çalışmanın Planı	23

BÖLÜM IV

Bulgular	26
----------------	----

BÖLÜM V

Tartışma	36
----------------	----

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler	41
Sonuçlar	41
Öneriler	42
Kaynakça	45
Ekler	56
Ölçek İzinleri	62
Öz Geçmiş	65
İntihal Rapor Oranı	66
Etik Kurul Onay Formu	67

Tablolar Listesi

Tablo 1. Katılımcıların Tanıtıcı (Kişisel) Özelliklerine Göre Dağılımı.....	20
Tablo 2. Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği Puanlarına Ait Betimsel Değerler.....	23
Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	25
Tablo 4. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	26
Tablo 5. Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	27
Tablo 6. Katılımcıların Evlenme Şekillerine Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	28
Tablo 7. Katılımcıların Daha Önce Aldatılmış Olma Durumlarına Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	29
Tablo 8. Katılımcıların Ebeveynlerinin İlişkisini Nasıl Değerlendirdiklerine Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	30
Tablo 9. Katılımcıların Daha Önce Birini Aldatmış Olma Durumlarına Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	31
Tablo 10. Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları.....	32
Tablo 11. Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği ve Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarının Cinsel Heyecan Arama Ölçeği Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine Ait Regresyon Analizi.....	33

Kısaltmalar

ABD	:Amerika Birleşik Devletleri
AYTÖ	:Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği
CHAÖ	:Cinsel Heyecan Arama Ölçeği
DSÖ	:Dünya Sağlık Örgütü
SPSS	:Sosyal Bilimler için İstatistik Programı
UNFPA	:Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
ÜBBSÖ	:Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği

BÖLÜM I

Giriş

Evlilik, zamanla değişse de tüm toplumlarda var olan ve insanların yaşamları üzerinde önemli etkileri olan sosyal bir kurumdur. Evlilikte iki insanın kurmuş olduğu, kendine özgü bir yapıya sahip olan ve biyolojik, psikolojik, sosyoekonomik ve diğer aşkınlıklara dayanan bir çift birlikteliğinden bahsedilmektedir (Cüceloğlu, 2017). Kaya'ya (2019) göre evlilik, iki kişinin birbirinin cinsel partneri olduğunun resmi ilanıdır.

Hem olumlu hem de olumsuz yönleri içinde barındıran evlilik uzun bir geçmişe sahiptir. Sadakat, evlilik sürecinde eşleri birbirine bağlayan duygusal bağı güçlendiren en önemli unsurlardan biridir (Şatıroğlu, 2017). Aldatma sorunu ise bir ilişkiyi ve katılımcılarını yıpratın, hatta bitmesi gereken noktaya kadar getiren en önemli etkenlerden biridir. Ek olarak, sadece aldatma eylemi değil aldatma eğilimi bile hem sosyal hem de psikolojik olarak ilişkinin uyumuna ve bütünlüğüne karşı oluşan bir tehdit olarak görülmektedir (Kantarıcı, 2009). Son 25 yılda yapılan çalışmalarda araştırmacıların evliliği baltalayan faktörlerden biri olarak evlilik dışı ilişkiler üzerinde odaklandığını görülmektedir (Blow ve Hartnett, 2005). Fakat birden fazla bakış açısına sahip olan çok eşlilik konusunda yeterince sistemli ve kuramsal bir çalışma yapılmamıştır (Atkins vd., 2001; Blow ve Hartnett, 2005).

Evlilik ve aldatma konuları üzerine çok fazla çalışma yapılmış olmamasına rağmen, literatürde aldatma ve aldatma eğilimi üzerine artın sayıda araştırmalar gerçekleştirilmektedir ve bu araştırmalarda aldatma eğilimi ile ilgili birçok farklı faktör incelenmektedir. Yapılan çalışmalara göz atıldığında aldatma eğilimleri ile çatışma yönetim stilleri arasındaki ilişki, cinsiyetin aldatma eğilimi üzerindeki etkisi, aldatma ve kıskançlık arasındaki bağlantı ve bağlanma stilleri ile aldatma eğilimleri arasındaki ilişki üzerine araştırmalar yapıldığı görülmektedir (Çıkıt, 2017; Kantarıcı ve Şendil, 2012; Nannini ve Meyers, 2010). Aldatma konusunda cinsiyet farklılıklarının literatürde kapsamlı bir şekilde incelendiği de göze çarpmaktadır (Egan ve Angus, 2004).

Cinsellik, evlilik doyumunu olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilecek unsurlardan biridir. Kişinin cinselliği doğumdan önce gelişen, yaşamı boyunca devam eden ve içinde yaşadığı toplumdan etkilenen bir kavramdır. Bozdemir ve Özcan (2011) tarafından belirtilen görüşe göre, cinsellik sadece cinsel organı değil,

aynı zamanda tüm bedeni ve zihni içerir. Cinselliğin, hem merak uyandıran hem de yasaklanan bir konu olduğunu belirten İncesu (2008), hakkında en çok konuşulan ama aslında pek konuşulmayan, çok iyi bilindiği düşünülen ama esasen az bilinen bir konu olduğunu ifade etmektedir. İncesu'ya göre, cinsellik bir yandan övülen bir konu olmasına rağmen diğer yandan da en çok utanılan konudur. Bu nedenle cinsellik, incelenmesi gereken zorlu ve kapsamlı bir konudur.

Kişilik özellikleri, risk alma davranışı ile yakından ilişkilidir. Özellikle heyecan arama kavramının insanların risk alma eğilimleriyle ilişkilendirildiği ve ilk olarak Zuckerman vd. (1964) tarafından kullanıldığı belirtilmektedir. Zuckerman (2007) heyecan aramayı, farklı, yeni ve karmaşık deneyimler arayışıyla birlikte bu deneyimler için fiziksel, maddi ve sosyal açıdan risk almaya istekli olma şeklinde açıklamıştır. Heyecan arama kavramı, deneyim arayışı, macera ve heyecan arayışı, can sıkıntısına duyarlılık ve davranış üzerinde kontrol kaybı şeklinde dört farklı boyutta incelenmektedir (Stephens ve Southwell 2006). Ortalama heyecan arama düzeyi, çocukluk döneminde artış eğilimi gösterirken, ergenliğin sonunda zirveye ulaşır ve yetişkinlikte azalma eğilimi gösterir. Heyecan arama kişilik özelliği, alan yazında yer alan çalışmalarda riskli araba kullanımı, riskli spor aktiviteleri, riskli meslekler, riskli cinsel davranışlar, madde bağımlılığı, antisosyal davranışlar ve suç davranışlarıyla ilişkilendirilmiştir (Zuckerman, 2007).

Problem Durumu

Evlilik dışı ilişkiler ve aldatma eğilimi, evliliklerde zarar oluşturan için iki faktördür. Günümüz evliliklerinde aldatma çok yaygın görülen bir sorundur. Texas Üniversitesinin gerçekleştirdiği bir araştırma, Amerika'da bulunan evli çiftlerin %15 ile %45'inin evlilik dışı ilişkiler yaşadığını göstermektedir (Amidon, 2007). Medyada ve popüler basında sıklıkla tartışılan bir konu olmasına rağmen, aldatma araştırmaları zorlu ve zaman alıcıdır. Aldatma kavramının karışık yapısı ve özellikle Türkiye'deki yerleşik ve geleneksel sosyal yapılar göz önüne alındığında beklenen bir durumdur. Aldatma konusunu irdeleyen araştırmalarda hala cevaplanmamış pek çok sorunun olduğu genel bir kanıdır (Polat, 2006).

Aldatma ilişkisini yetişkin bağlanma stilleriyle ilişkili olarak incelemenin, evlilik dinamiklerini anlamaya ve çatışmaları çözmeye çalışırken bireylere, uygulamacılara ve araştırmacılara yeni bir bakış açısı sağladığı düşünülmektedir. Yetişkin bağlanma biçimleri ve aldatma arasındaki ilişkiyi incelemek için, kadın ve

erkeğin ilişkiye yüklediği anlamlar, duygusal ve cinsel tatmin düzeyleri, beklentilerinin ne kadar karşılandığı gibi farklı dinamikleri göz önünde bulundurmaktır önemlidir. Bu dinamikler, her bir ilişkinin kendine özgü ve farklı olduğu şekilde bağlantılıdır (Demir, 2016). Kadın ve erkeğin ilişkideki demografik özellikleri de bu bağlamda dikkate alınmalıdır.

Cinsel sağlık, sadece hastalık, işlev bozukluğu veya sakatlığın olmayışını değil, genel bir iyilik halini kapsayan duygusal, zihinsel ve sosyal konuları içerir (Demirgöz, 2014). Cinsel sağlık sorunları, fiziksel sağlığın ötesinde etkileri olan durumlardır. Hem erkeklerde hem de kadınlarda, cinsel sağlık sorunları fiziksel sağlığın yanı sıra ruhsal, ailevi ve sosyal sağlığın da bozulmasına neden olabilir (Bozdemir ve Özcan, 2011).

Günümüzün en temel ve yaygın sorunlarından biri olan aldatma, cinsel sağlığın bozulması ve evlilikten hoşnutsuzluk gibi çeşitli nedenlerle başarısız olan evliliklerin ana nedeni olarak görülmektedir (Kubat, 2012). Aldatma durumu, evlilik ilişkisinde yaşanan ve birliğin temellerini zedeleyen bir olgu olmayıp, geleneksel yapısını halen koruyan, üzerinde araştırma ve bilgi edinme mücadelesi veren Türk toplumu için özel bir meseledir (Kantarcı, 2009). Evliliğin sona ermesinde önemli faktörlerden olan aldatma ve bunun ile ilgili diğer faktörlerin daha araştırılmasının yanı sıra kişilik tipi ile aldatma arasındaki bağlantıyı inceleyen çalışmalara ihtiyaç vardır (Kantarcı, 2009).

Evli çiftlerde aldatma eğilimini etkileyen faktörler arasında, bağlanma stillerinin aldatma eğilimi üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermiştir. Özellikle, güvensiz bağlanma stili olan bireylerin, daha yüksek düzeyde bir aldatma eğilimi oldukları belirlenmiştir (Mark vd., 2011). Bağlanma stillerinin aldatma eğilimi üzerindeki etkisi, cinsel heyecan arama ile bağlantılı olarak ele alan çalışmalarda güvensiz bağlanma stili olan bireylerin, daha yüksek bir aldatma eğilimine sahip oldukları ve cinsel heyecan arama davranışları ile aldatma arasında bir bağlantı olduğunu göstermiştir (Baran ve Steelman, 2007). Bu nedenle araştırmanın problem cümlesi ‘Evli bireylerde bağlanma stillerine göre aldatma eğilimi ve cinsel heyecan arasında ilişki var mıdır?’ şeklinde oluşturulmuştur.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, evli bireylerde bağlanma stillerine göre aldatma eğiliminin cinsel heyecan arama ile ilişkisinin incelenmesidir. Ayrıca aşağıda belirtilen sorulara da cevap aranmıştır.

Alt Amaçlar

1. Evli bireylerde bağlanma stilleri sosyodemografik özelliklere göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
2. Bağlanma stilleri, aldatma ve cinsel heyecan arasında bir ilişki var mıdır?
3. Bağlanma stilleri ve cinsel heyecan arama aldatma eğilimlerini yordamakta mıdır?

Araştırmanın Önemi

Evlilik, çiftlerin birbirleriyle bir ömür paylaşma kararı aldıkları resmi bir kurumdur ve toplum için önemli bir yere sahiptir. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA, 2019) raporuna göre dünya genelindeki evli çiftler nüfusun %40'ını oluşturmaktadır. Sağlıklı bir evlilik kurulmasında ve evliliğin sürdürülmesinde etkili olan birçok faktör vardır. Evlilik içindeki kişilerin bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve cinsel yaşantıları bu faktörlerden birkaçıdır.

Bağlanma stilleri, bireylerin çocukluklarından itibaren yaşadıkları ilişkilerden temel alan ve gelecekteki ilişkilerindeki tutumlarını etkileyen birçok faktörü içermektedir. Bu nedenle, bir kişinin sahip olduğu bağlanma stili, evlilikteki ilişkisindeki karşılıklı bağlılık, sadakat ve güven duygusu ile ilişkilendirilebilmektedir. Temel olarak, bağlanma stilleri kişilerin güvenlik ve yakınlık ihtiyacını karşılamak için kullandığı davranış kalıplarıdır. Aldatma eğilimleri ise kişilerin benimsediği bağlanma stilleriyle ilişkili olarak ortaya çıkabilmektedir. Ancak genel olarak, güvensiz (kaygılı-kaçınan) bağlanma stillerine sahip olan kişilerin evlilikte aldatma eğilimleri daha yüksek olabilirken, güvenli bağlanma stiline sahip olan kişilerin bu eğilimleri daha düşük olabileceği yapılan çalışmalar ile gösterilmiştir (Voller ve Muhlenhard, 2019).

Sağlıklı evlilikte bir diğer önemli faktör cinsel yaşantılardır. Evlilikte bağlanma stillerinin cinsel yaşantılar üzerindeki etkisi, son yıllarda yapılan araştırmalarda ilgi çekici bir konu olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırmalar, güvenli bağlanma stiline sahip olan çiftlerin, cinsel yaşamlarının daha tatmin edici ve

doyurucu olduğunu göstermektedir. Öte yandan, kaygılı ve kaçınmacı bağlanma stillerine sahip olan çiftlerin, cinsel ilişkilerinde daha fazla sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Bu çiftlerde cinsel işlev bozuklukları, cinsel uyumsuzluklar ve cinsel isteksizlik daha sık görülmektedir (McCarthy ve McCharty, 2017).

Yapılan alan yazın taramasında çalışmada incelenen bağlanma stilleri, aldatma eğilimi ve cinsel heyecan arama değişkenlerinin bir arada incelendiği hiçbir çalışmanın olmadığı göze çarpmaktadır. Bu nedenle bu araştırmada evli bireylerde bağlanma stillerine göre aldatma eğiliminin cinsel heyecan arama ile ilişkisinin incelenmesinden elde edilecek bulguların hem ilgili alan yazına hem de alan üzerinde çalışmalar yapan uzmanlara önemli bir katkı sağlaması beklenmektedir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma,

- 18 yaş ve üzeri Kıbrıs'ta yaşayan 401 evli birey ile,
- Sosyo-Demografik Bilgi Formu, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeğinden elde edilen veriler ile sınırlıdır.

Tanımlar

Aldatma: Aldatma, romantik bir ilişkiye üçüncü bir kişinin cinsel, romantik veya duygusal katılımının neden olduğu, eşler arasındaki güven ve anlaşmanın aşınması olarak tanımlanmaktadır (Hall, 2006).

Bağlanma: Bowlby, bağlanmayı, anne ve bebeğin duygusal ve davranışsal uyum içinde olacağı bir ortamda etkileşimli olarak etkinleştirilen bir davranış sistemi olarak tanımlamıştır (Palombo vd., 2018).

Cinsellik: Cinsellik, sosyal, psikolojik, dini, kültürel, politik, tarihi, hukuki, ruhsal ve biyolojik faktörlerin etkileşiminden etkilenen bir sağlık durumudur (DSÖ, 2010).

Evlilik: Evlilik, insanların bir evi paylaşmak, çocuk sahibi olmak, bir aile soyunu sürdürmek ve hayatı paylaşmak için birbirleriyle yaptıkları bir sözleşme türüdür (Özgüven, 2014).

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bağlanma

John Bowlby ve Mary Ainsworth tarafından geliştirilen bağlanma kuramına göre insanların çevreleriyle etkileşimi sonucunda gelişen bağlanma süreçleri, belirli davranış kalıpları sonucunda gelişmekte ve kişilerin yakın ilişkilerini destekleyerek devamını sağlamaktadır (Bowlby vd., 1989). Bowlby'e göre, bakım veren ile bebeğin yakınlığı, bağlanmanın ilk aşamasıdır. İkinci aşama, bebeğin bakım vereni diğer insanlardan ayırabildiği zamandır. Yaşamın ilk altı ayında bağlanmanın ilk iki aşaması gerçekleşmektedir (Pipp ve Harmon, 1987).

Psikanalitik kuramlardaki nesne ilişkilerine alternatif olarak bağlanma kuramı oluşturulmuştur (Bretherton, 1992). Bowlby'nin bağlanma ve kayıp üçlemesi, bağlanma teorisinin temelini oluşturmaktadır (Bowlby, 1980). Bowlby (1969), bu teorinin ebeveyn-çocuk bağına etolojik, bilişsel ve kontrol sistemleri bağlamında incelediğini ileri sürmektedir. Bağlanma kuramında, bir çocuğun stresli olmadığında oyun arkadaşına yakın olmayı tercih ettiğini ancak stresli olduğunda bağlanma figürüne ulaştığı dile getirilmektedir. Bahsi geçen bu iki rol birbirini tamamladığı için çocuğun hayatındaki bir kişi (bakım vereni gibi) her iki rolü de üstlenebilmektedir (Bretherton, 1985).

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ, 1950) John Bowlby'den erken dönemde annelerinden ayrılan erkek çocukların ruh sağlığı hakkında bir konuşma yapmasını istenmiş ve Bowlby bu konuşmasında annelerinden ayrılan erkek çocukların kendilerini suçlu hissettiklerini belirtmiştir. Ayrıca doğumdan üç yaşına kadar geçen sürenin çocuklar için önemini vurgulanmış ve bu dönemde anneden ayrı kalmanın çocukların fiziksel ve psikolojik sağlıklarını üzerinde risk teşkil ettiğini dile getirmiştir (Hazan ve Shaver, 1998).

Bowlby (1969), bağlanma davranışının bir takım bilişsel unsurlardan oluştuğunu ileri sürmüştür. Kişinin kendisi, bağlanma figürleri ve sosyal çevresi ile olan deneyimlerinin tümü bağlanmaya katkıda bulunmaktadır. Bu durum Bowlby tarafından "içsel çalışan modeller" olarak adlandırılmış ve bunların büyük ölçüde bilinçsizce gerçekleştiğini kaydedilmiştir. Bu tür modellerin, bireylerin geleceği tahmin etmelerine ve çeşitli insanlarla etkileşim kurarken hangi tür bağlanma

davranışını kullanacaklarını belirlemelerine imkan sağladığı düşünülmektedir (Slater, 2007).

Bağlanma kuramının temelinde Bowlby (1969), bağlanma davranışlarının biyolojik bir temeli olduğunu ve çocuğun bağlanma figürüne olan yakınlığını artırabileceğini belirtmiştir. Bu eylemler, yetişkini daha yakına çekmek ve çocuğun iletişim kurma arzusunun farkına varmasını sağlamak amacıyla yapılan gülümseme gibi işaretler olabilmektedir. Ağlamak uzaklaştıran bir eylem olsa da yetişkinin yaklaşmasını ve davranışı düzeltmesini sağlamaktadır. Yaklaşma veya takip etme gibi diğer aktif davranışlar, çocuğun yetişkine doğru nasıl ilerlediğini etkilemektedir. Bireydeki bağlanma davranışlarının bir “bağlanma davranışı sistemi” içinde düzenlendiği tahmin edilmektedir (Slater, 2007).

Bir kişinin davranışını belirli bir şekilde kontrol etmek ve hissettiği deneyimi değerlendirmek konusunda içsel çalışan modelleri tarafından bir dizi kural oluşturulmaktadır. Bireyin, benlik ve bağlanma figürü arasındaki ilişki hakkında belirli bilgi biçimlerine erişimine izin veren veya bunu kısıtlayan kurallar ile dikkat ve hafızanın düzenlenmesi ve yönlendirilmesine dair kurallar içsel çalışma modelleri tarafından oluşturulmaktadır. Bağlılıkla hem doğrudan hem de dolaylı olarak bağlantılı olduklarından bu kuralların çoğu bilinçsiz olsa da dil ve düşüncenin nasıl organize edildiğine yansımaktadır (Main vd., 1985).

Bağlanma teorisi, insanların bağlanma figürleri (ebeveynleri, çocukları ve romantik partnerleri gibi) ile ilişkiler kurmak ve yakın bakım vermek için başkalarıyla nasıl etkileşime girdiğini incelemektedir. Bir kişi bağlandığında, bağlanma figürünün tehlikede değilken dünyayı özgürce keşfetmek için güvenli bir üs ve destek, koruma ve rahatlık aramak için güvenli bir sığınak olarak orada olacağına inanmaktadır. Bu fikir aynı zamanda dış dünyayı keşfetmeyi ve kişinin kendi iç dünyasıyla ilgili olarak başkalarıyla olan etkileşimlerini yansıtmayı da kapsamaktadır (Levy vd., 2011).

Yetişkin Bağlanma Stilleri

Çocukluk döneminde ebeveynler veya diğer birincil bakım veren ile kurulan bağlantıların yetişkinlikte kurulan ilişkileri etkilediği iyi bilinmektedir (Hammond ve Fletcher, 1991). Hazan ve Shaver (1990) yetişkin bağlanmasını inceledikleri çalışmalarında farklı amaçlar belirleyerek farklı yöntemler kullanmışlardır. Ainsworth'un bebek bağlanma teorisi tanımına dayanarak, yetişkin romantik

bağlanma stillerini yarattılar. Hazan ve Shaver'a (1987) göre yetişkin bağlanma biçimleri güvenli, kaygılı ve kaçınan olmak üzere üç kategoriye ayrılmaktadır (Levy vd., 1998). 1987'den beri yapılmış olan birçok çalışmada ilişki doyumu, çiftlerin birbirleriyle iletişimi, partnere bağlılık, ayrılma süreci ve stresle baş etme mekanizmaları gibi değişkenler ele alınarak bu teoriyi geliştirilmiş ve bağlanma konusundaki bilgi birikimine katkıda bulunulmuştur (Shaver ve Clark, 1994).

Bartholomew (1990) ise bağlanma stillerini dört kategoride sınıflandırmıştır. Ayrıca yapılan çeşitli araştırmalarda da yetişkin bağlanmasının üç yerine dört tarzın en iyi şekilde açıklayabileceğini gösterilmiştir (Bartholomew ve Horowitz, 1991; Crittenden, 1988; Main ve Solomon, 1990). Yeni tanımlanan bu bağlanma stilinin ilişkilerin değerini reddettiği ve duygusal ifadeden yoksun olduğu, Hazan ve Shaver tarafından tanımlanan kaçınan bağlanma stilinden daha savunmacı olduğu iddia edilmektedir. Yeni geliştirilen bu dört bağlanma stili kategorisini açıklamak için iki boyutlu sistem kullanılmıştır. Örneğin, olumsuz diğerlerine karşı olumlu kendilik algısı, bu sistemdeki iki boyuttan birinin benliği, diğerinin de diğerlerini nasıl oluşturduğunun örnekleridir (Bartholomew ve Horowitz, 1991; Griffin ve Bartholomew, 1995).

Güvenli bağlanan insanlar için başkalarına yaklaşmak kolaydır. İnsanların kendilerine bağlı hissetmelerini veya onlara bağlı hissetmelerini umursamamaktadırlar. Diğer insanların gözünde kendilerinin kabul edilebilir olduklarına inanmaktadırlar (Mikulincer ve Shaver, 2007). Korkulu bağlanma stiline sahip kişiler ise güvenli bağlananların aksine başkalarına yaklaştıklarında rahatsızlık yaşamaktadırlar. Gerçekte, duygusal yakınlık arzusu duymalarına rağmen, başkalarına güvenmekte tereddüt ettikleri için ilişki kurmakta zorlanmaktadırlar. İnsanların kendilerine yaklaşmasına izin verilerse yaralanacakları düşüncesine sahiptirler ve başkaları tarafından kabul görmek konusunda endişe duymaktadırlar (Mikulincer ve Shaver, 2007).

Saplantılı bağlanma stilindeki kişiler, yakın bir duygusal bağ arzularken başkalarının bir bağ kurmaya kendilerinden daha az istekli olduğuna inanmaktadırlar. Yakın ilişkilere sahip olmak onlar için çok önemlidir ve bu ilişkiler hayatlarının önemli bir bölümünü kapsamaktadır. Çünkü yalnız kalmaktan hoşlanmazlar ve böyle bir durumla karşılaşmaktan korkmaktadırlar. Ayrıca insanlara kendilerinden daha fazla değer verildiğine inanmaktadırlar (Mikulincer ve Shaver, 2007).

Kayıtsız bağlanma stiline sahip kişiler, hayatlarında çok fazla yakın ilişki olmadığına kendilerini daha rahat hissetmektedirler. Onlar için bağımsız ve özgür olmak çok önemlidir. Başkalarına bağlanmayı da başkalarının kendilerine karşı bir bağlılık duygusu hissetmesini de istememektedirler (Mikulincer ve Shaver, 2007).

Güvenli bağlanma stiline sahip kişiler, olumlu benlik ve olumlu başkaları modellerine sahiptir. Bu kişiler içselleştirilmiş bir değer duygusuna sahip oldukları için başkaları ile yakın bağlar kurmaktan çekinmemektedirler. Değer verdikleri kişilerle kolayca bağlantı kurmakta ve kendilerini değerli hissetmektedirler (Bartholomew ve Shaver, 1998).

Korkulu bağlanma stiline sahip olan kişiler ise olumsuz benlik ve olumsuz başkaları modellerine sahiptir. Bu kişiler sıklıkla sosyal kabullenmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Ancak sıklıkla olumsuz düşündükleri olduğu için insanlarla ilişkilerinde felaket senaryoları düşlemekte ve onay görmediklerinde acı çekmemek için insanlardan uzaklaşmaktadırlar (Bartholomew ve Shaver, 1998).

Aldatma ve Aldatma Eğilimi

Aldatma uzun zamandır evliliklere veya diğer yakın ilişkilere zarar verebilecek ciddi bir sorun olarak görülmektedir. Aldatma nedeniyle sona eren evliliklerin sayısında özellikle son yıllar dikkate alındığında gözle görülür bir artış yaşanmaktadır. Bu nedenle aldatma, sosyal bilimcilerin her zaman ilgilendiği bir konu olmakla birlikte, günümüzde her geçen gün daha fazla araştırmaya konu olmaktadır (Topkara, 2011).

Mehmet'e (2009) göre, romantik ilişki içerisindeki bireyleri birbirine bağlayan temel unsurlardan biridir. Ancak bir ilişkinin seyri boyunca sadakati yok eden veya aşındıran durumlar gerçekleşebilmektedir. Stephen (2009) aldatmaya yol açan sadakatsizliği, mevcut ilişkinin dışındaki kişilerle duygusal veya fiziksel olarak paralel bir ilişki yaşamak ve mevcut ilişkinin beklentilerini göz ardı etmek şeklinde açıklamaktadır. Aldatma söz konusu olduğunda sadakatsizlikten kaynaklanan dürüst olmayan konuşma ve eylemler ifade edilmektedir. Sungur (2009) tarafından belirtilen görüşe göre, sadakatsizlik bir seçim yapma eylemi iken, aldatma bu seçimin sonucunda ortaya çıkan bir durumdur. Aldatma, kişinin genel ilişki davranışına ilişkin önemli bir veri kaynağıdır. Bu anlamda, bir kişinin genel kişilik özelliklerini ifade etmek için kullandığı davranıştır. Sadece bu davranışa dayanarak kişilik yapısı hakkında çıkarım yapmanın mümkün olduğu iddia edilmiştir (Sungur,

2011). Güvensizlik, öfke, hayal kırıklığı, misilleme, şüphe ve güven kaybı gibi olumsuz düşünce, duygu ve eylemlerin tümü aldatmanın göstergeleridir (Warren, 1994). Oluşan koşullar ilişkinin kalitesini düşürmekte hatta bazı durumlarda ilişkiyi sonlandırabilmektedir. Ayrıca daha fazla güven talep etmek için de öne sürülebilmektedir (Robert, 2005).

Aldatmanın erkeklerde kadınlardan daha yaygın olduğu dikkate alındığında cinsiyet rollerinin bu sorun üzerinde önemli bir etkisi olabileceği düşünülmektedir (Atkins vd., 2001; Allen ve Baucom, 2004; DeStefano ve Oala, 2008). Aldatmanın yanlış olduğu konusunda genel bir mutabakatın olmasına rağmen toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadın ve erkek cinsiyetleri arasında farklı değerlendirmeler yapılmasına neden olmaktadır. Knodel vd. (1997) tarafında yapılan çalışmada katılımcıların çoğu kadınların aldatma davranışında bulunmasının ahlaki olarak erkeklerden daha kötü olduğu fikrine sahiptir. Bizim kültürümüzde erkeklerin aldatması, "erkek adam aldatır", "erkeğin elinin kiridir, yıkanıp geçer", "kadının yüz karası, erkeğin elinin kınası" gibi sözler ile meşrulaştırılırken, kadının aldatması ahlaksızlık olarak görülmektedir (Fidan, 2005; Kalaycı-Kırloğlu, 2016).

Yapılan araştırmalara göre aldatma, boşanma sebepleri arasında ilk üç sırada yer almaktadır. Evli kadınların yaklaşık %50'sinin ve evli erkeklerin ise %50'den fazlasının evliliklerinin bir döneminde evlilik dışı ilişkilere girdiği tespit edilmiştir. Konuyla ilgili araştırmalara göre erkekler kadınlardan çok daha sık aldatmakta ve Shackelford'a göre erkekler aldatmayı kadınlardan daha önemli bir boşanma etkeni olarak görmektedir (Christian, 1997). Boşanmış olan kadınların %44'ünün ve boşanmış olan erkeklerin %40'ının eşlerini evliyken cinsel açıdan aldattıkları iddia edilirken, eşleri başka bir kadınla herhangi bir cinsel ilişkiye girmeden flört etse bile kadınların evliliği bitirme ihtimalinin daha yüksek olduğu fark edilmiştir (Sungur, 2009). Kinsey vd. yaptıkları çalışmada diğer araştırmalara göre daha düşük aldatma oranları bildirmelerine rağmen "evli erkeklerin %36'sı ve evli kadınların %25'inin eşlerini aldattığını" saptayan çalışmalarında erkekler için yüksek düzeyde aldatmanın korunduğunu belirtmişlerdir (Drigotas ve Barta, 2008).

Kişilerarası Aldatma Modeli, Chan (2009) tarafından aldatma konusunu aydınlatmak için oluşturulmuştur. Bu model, aldatmanın kasti aldatma ve kazara aldatma biçimlerini alabileceğini belirtmektedir (Meowlan, 2009). Kazara aldatmada, eşlerden biri diğer insanları elde etmek için mevcut ilişkideki ilk güven beklentilerine ihanet ettiğinde ortaya çıkmaktadır. Bu aldatma biçimi, ideolojik ve egoist aldatma

ile aynı kategorilere girmektedir. Egoist aldatma, partnerlerden birinin şu anki partnerine kendi çıkarı için ihanet etmesiyle ortaya çıkmaktadır. İdeolojik aldatmada ise aldatan kişi önemli bir amacı gerçekleştirmek için mevcut partnerine ihanet etmektedir.

Aldatma Nedenleri

İlgili alan yazın aldatma nedenlerini ilişkisel, kişisel ve dış faktörler olarak üç ana kategoride incelemektedir. İlişkiye ilgi ve tatmin eksikliği ve tatmin edici olmayan cinsel aktivite gibi nedenler aldatmanın kişisel faktörleri arasında yer almaktadır. Glass ve Wright'a göre, kadınlar için ilişki doyumu, aldatma eğilimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Aldatma davranışının bir başka önemli etkeni de erkeklerde daha sık görülen cinsel doyumsuzluktur (Liu, 2000; Dollahite vd., 2007).

Sosyolojik ve psikoanalitik literatüre göre insanlar erken yaşlarda aşk ve cinselliği ayrı kavramlar olarak öğrenmektedirler. Ancak kişi yaşlandıkça ve romantik bir ilişkiye başladıkça bu iki olgunun birleşmesi beklenmektedir. Öte yandan, bazı insanlar partnerleriyle cinsel ilişkilerinden memnun olmayarak başka biriyle cinsel ilişkiye girmek isteyebilmektedir. Böylelikle aşk ve cinsellik kavramlarında ayırım yapan bir kişi, mevcut ilişkisinde partnerine karşı sevgi ve şefkat duyabilirken, cinselliği farklı bir partnerde deneyimleme eğilimi gösterebilmektedir (Weil, 1975).

Aldatmanın nedenlerinden biri, bireyin ilişkisine olan bağlılık eksikliğidir. Psikolojik bağlanma ve ilişkiyi sürdürme motivasyonu bileşenleri yaşanan ilişkiye bağlılığı oluşturmaktadır. Buna göre, eşlerine daha bağlı olan kişiler ilişkileri korumak adına dış ilişki olasılığını azaltmakta, bu durumu daha az çekici görmekte ve aldatma durumunda davranışlarının ilişkileri ve partnerleri üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir. Bu olanakları düşünen kişilerin, geçici zevklere karşı uzun vadeli zevkleri tercih ettikleri ve ilişki içinde oldukları insanlara daha bağlı oldukları gözlemlenmiştir (Drigotas ve Barta, 2008).

Aldatmaya toplumsal açıdan bakıldığında normların ve dini inançların etkisi ortaya çıkmaktadır. Aldatmayı tanımlayan bu normlar, önleyici ve tanımlayıcı olarak ikiye ayrılmıştır. Toplumsal olarak benimsenen adetler ve kanunlar önleyici normları oluşturmaktadır. Diğer insanların davranışları ise tanımlayıcı normların temelini oluşturmaktadır. Araştırmalar, istenmeyen veya yasaklanmış bir davranışın başka bir kişi tarafından gerçekleştirildiğine tanık olan kişilerin, aynı istenmeyen veya

yasaklanmış davranışı gerçekleştirme olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu durum aldatma davranışı yönünden değerlendirildiğinde, yakın çevresinde partnerine aldatan bir kişi bulunanların, çevresinde böyle biri bulunmayanlara göre daha sık aldattığı ortaya çıkmıştır (Buunk ve Bakker, 1995).

Aldatma Eğilimi Türleri

Alan yazın incelendiğinde aldatmanın birçok farklı alt türü olduğu ve buna göre sınıflandırıldığı görülmektedir. Bu sınıflandırmada geçmiş yaşamlar, karakter özellikleri, ilişkiler ve tetikleyici olaylar gibi koşullar dikkate alınmıştır (Gambescia vd., 2003).

Bu sınıflandırmalardan birini de Lawson (1988) yapmıştır. Burada aldatma üç kategoride (geleneksel, paralel ve rekreasyonel) incelenmiştir. Geleneksel aldatmada, aldatılan eş aldatıldığından habersizdir, aldatmayı onaylamamakta ve bu davranışı sadakatsizlik olarak görmektedir. Aldatılan eşin aldatmadan haberdar olduğu fakat onaylamada durum paralel aldatmadır. Rekreasyonel aldatmada, aldatmaya yönelik paylaşılan rızaya dayanmakta ve her iki taraf da bu konuda hemfikirdir (Lawson, 1988).

Farklı çalışmalarda aldatma konusunda farklı sınıflandırmalar yapılmaktadır. Aldatma, Thompson (1984)'ın çalışmasında duygusal, cinsel ve duygusal ve cinsel olarak sınıflandırılmıştır. Levine (1998) tarafından yapılan araştırmada, aşk, cinsellik, yönetim ve hayali eş cinselliği olmak üzere dört farklı kategoride incelenmiştir. Aşk cinselliğe yönelirken cinsel olarak aldatma duygusallık içermemektedir. İdare etme geçicidir. Yani birey yenisini bulana kadar bu birlikteliği devam ettirmektedir. Son olarak, hayali bir eşe sahip olmak, telefonda ve videoda mastürbasyon yapmak gibi durumları kapsamaktadır (Levine, 1998).

Aldatma, psikanalitik bakış açısına göre encest nesnesi, cezalandırıcı süperego, biseksüel ifade ve ortak yaşam savunması ile sınıflandırılmıştır (Strean, 1976). Encest nesnede aşk varsa encestin de olması gerektiği varsayıldığından, eş sorumlu ebeveyn gibi güven veren biri olarak görülmekte ve eş olmayan bir kişiye karşı sevgi hissedilmektedir. Süperegoda eş, ahlaki ve etik görünmektedir. Başka birine duyulan aşk ile süperego mücadelesi kazanılmaktadır. Biseksüellik kavramı hem evliliği hem de sadakatsizliği içerdiğini savunmaktadır. İlişkide ortaklıktan uzaklaşmak ortak yaşam savunmasıdır ve özgürlüğe ulaşmanın bir yolu olarak görülmektedir.

Cinsellik

Cinselliğin Tanımı

Cinsellik, insanların yeni durumlar ortaya koymasını, arzu edilen düzeyde cinsel aktivite yaşanmasını, bir partnere tam olarak bağlanılabildiğini, bir olunabilmesini ve varoluş anlayışlarının yeniden değerlendirilmesini içermektedir (Alkan, 2008). Öğeler arasındaki benzerlikler cinsel davranışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Her bireyin kendisine ait farklı dürtüleri bulunmaktadır. Sahip olunan bu dürtüler insanların cinsel davranışları üzerinde de etkilidir (Peter, 2017).

Evlilik bir süreç olduğu için bu süreçte cinsel sorunların gelişmesi normal karşılanmaktadır. Bireylerin bu sorunlara çözüm bulabilmeleri için duygu ve düşüncelerini birbirlerine iletebilmeleri gerekmektedir. Evliliğin güzel ve mutlu bir evlilik olarak görülebilmesi insanların sahip olduğu duygu ve düşünceleri birbirlerine çekinmeden ifade edebilmelerinden geçmektedir. Evlilikte bireyler cinsellikten önce kendi aralarındaki etkili iletişime öncelik vermelidir (Poroy, 2010).

Çocukluk dönemi cinsel kimliğin temellerinin atıldığı yerdir. Freud cinselliğin bir kişinin hem çocukluk cinselliğinden gelişimi hem de yetişkin yaşamı bağlamında anlaşılması gerektiğini dile getirmektedir. Bir çocuğun erken dönem cinsel algı deneyimlerinin tümü ebeveynlerinin sağladığı bir katkı değildir. Ebeveynler, çocuğun cinsiyete uygun davranışlarını pekiştirerek erken yaşlarda cinsel kimlik alanında etkili hareket etmeye çalışmaktadırlar. Bunun yanı sıra çocuğun oynadığı oyunlar, bu oyunlarda oynadığı karakterler, davranışları gibi unsurlar da cinsel kimliğinin gelişimine katkıda bulunmaktadır (Wallace, 1994).

Bireylerin sahip olduğu farklı düşünme biçimleri, sağlıklı bir cinsel yaşamın nelerden oluştuğu konusunda farklı sonuçlara yol açmıştır. Sağlıklı sınırlar içinde değerlendirilen, karşılıklı olarak benimsenen heteroseksüel davranışlar suçluluk veya kaygı içermemektedir. Çeşitli yönlerdeki cinsel davranışlar, saplantılı bir tavır sergilemedikleri ve tek haz kaynağı olmadıkları sürece patolojik bir durum olarak görülmemektedir (Güleç ve Köroğlu, 2005).

Cinsellik kavramı her insan için farklı anlamlar taşımaktadır. Bazı insanlar cinselliğin yalnızca üreme anlamına geldiğine inanırken, bazıları da cinsel olarak uyarılmış kişilerin sergilediği davranışlar anlamına geldiğine inanmaktadır. Cinsel olarak aktif olmak, kişinin kendi cinsel kimliğini benimsemesini, karşı cinse ilgi duymasını hem zihinsel hem de fiziksel olarak zevk almasını gerektirmektedir (Özgüven, 2012). Cinsellik üzerine yapılmış olan araştırmalarda, bir kişinin cinsel

işlevlerinin, merkezi sinir sistemi, endokrin sistem, nörokimyasal oluşumlar ve psikolojik oluşumların etkileşimine karşılık gelen bütünsel ve karmaşık bir biçim aldığı gösterilmiştir (İncesu, 1998).

Cinsel Heyecan Arama

Heyecan arama kavramı, Zuckerman (1964) tarafından ilk kez ortaya atılmış olup risk alma davranışıyla ilişkilendirilmiştir. Bu davranış, karmaşık, yeni ve yoğun heyecan ve deneyimleri arama isteğiyle birlikte sosyal, fiziksel, maddi ve yasal risklere karşı istekli olmayı içermekte ve heyecan ve macera arayışı, deneyim arayışı, davranış kontrolünün azalması ve can sıkıntısına duyarlılık olmak üzere dört farklı boyutta incelenmektedir (Zuckerman, 2007). Yapılan çalışmalar, bireylerin heyecan arama düzeyleri ile alkol ve madde bağımlılığı, riskli araba kullanma, riskli cinsel davranışlar ve toplumu tehlikeye sokan davranışlar gibi tehlikeli davranışlar arasında bir bağlantı olduğunu ortaya koymuştur (Kalichman, Heckman ve Kelly, 1996; Rolison ve Sherman, 2003; Gullette ve Lyons, 2005; Zuckerman, 2007; Pharo vd., 2011).

Kalichman ve Rompa (1995), Heyecan Arama Ölçeğinin, riskli cinsel davranışların öngörülmesinde yetersiz kaldığını düşündükleri için Cinsel Heyecan Arama Ölçeğini geliştirmişlerdir. Cinsel heyecan arama kavramı, ideal bir cinsel heyecan düzeyine ulaşma arzusu ve yeni cinsel deneyimlerin arayışı olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca, heyecan arama kişilik özelliğinin bir ifadesi olarak riskli cinsel davranışların da ortaya çıkabileceği öne sürülmüştür (Kalichman vd., 1994; Kalichman ve Rompa, 1995).

Cinsel Doyum

Evliliği etkileyen en önemli unsurlardan biri de evlilik sürecinde eşlerin uyumudur. Zamanla eşler birbirlerini daha iyi tanıdıkça bir bütün oluşturmaktadırlar. Bu, evliliğin sağlıklı bir şekilde sürmesini ve gelişmesini mümkün kılmaktadır. Bir evliliğin ayakta kalabilmesi için sağlam temellere ihtiyacı vardır çünkü zayıf bir temel birlikteliğe zarar vererek muhtemelen boşanmaya yol açmaktadır (Gülsün, 2009).

Ayrıca eşlerin benlik saygısı ilişki doyumu, cinsel doyum gibi etkenler de bir evliliğin devamı için gereklidir. Cinselliğin bireysel olarak olumlu ve olumsuz

değerlendirmeleri, cinsel doyum olarak bilinen duygusal bir tepkiyle sonuçlanmaktadır (Turan, 2013).

Cinsel doyum, cinsel aktivite sırasında yaşanan hazzın varlığı ve yoğunluğu olarak tanımlanmaktadır. Bireyin yaşı, cinsiyeti, önceki cinsel deneyimleri, sosyal ilişkileri ve sosyokültürel çevresi cinsel doyum üzerinde etkilidir. Evli kişilerin cinsel ilişkilerinden aldıkları doyum, evlilikten aldıkları doyumla doğru orantılı olarak değişim göstermektedir (Varma, 2005).

Evlilik terapistleri ve bu alandaki uzmanların evli insanların evlilik doyumlarını incelerken dikkate almaları gereken üç nicelik cinsel doyum, eşlerin eğitim düzeyleri ve bireysel eş desteği şeklindedir. Evlilik doyumunu artıracak teknikler uzmanlar tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Kullanılan bu yöntemler sırasında eş desteği, eğitim düzeyi ve algılanan cinsel istek gibi faktörler de incelenmelidir (Çağ ve Yıldırım, 2013).

İlgili Araştırmalar

Feeney (2002), bağlanma stilleri, evlilik iletişimi ve ilişki doyumunu arasındaki ilişkileri araştırdığı çalışmasında, eşlerin bağlanma stilleri birbirlerine karşı davranışları ile bağlanma stilleri arasında bir ilişki olduğunu keşfetmiştir. Evlilik süresi uzun olan evliliklerde, çiftlerin birbirlerine karşı olumsuz davranışları ile yakınlık kurmada rahatlık düzeyleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Araştırmanın en önemli bulgularından biri, kaygılı bağlanma stiline sahip kadınların diğer bağlanma biçimlerine sahip kadınlara göre ilişkilerinde daha olumsuz tutumlara sahip olmalarıdır.

Sümer ve Cozzarelli(2004) gerçekleştirdikleri çalışmada bağlanma stilleri ile insanların yakın ilişkilerde kendilerine atfettikleri ve bu ilişkilerin kalitesi arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmaya romantik ilişki içinde olan 352 katılımcı dahil edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, güvenli bağlanan kişilerin kendilerine olumsuz özellikler atfetme olasılığı daha düşüktür.

Polat'ın (2006) evli bireyleri örneklem olarak seçtiği çalışmasında, bireylerin evlilik uyumları, aldatma eğilimleri ve çatışma eğilimleri çeşitli değişkenlerle birlikte incelenmiştir. Araştırma sonuçlarında erkeklerin aldatma olasılığının kadınlardan daha fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca, aldatma eğilimi ile çatışma arasında pozitif yönde, evlilik uyumu ile aldatma eğilimi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki

olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre evlilik uyumu arttıkça aldatma olasılığı azalırken, çatışma eğilimleri arttıkça aldatma olasılığı artmaktadır.

Locke (2008), romantik ilişki içerisindeki kişilerin günlük etkileşimlerdeki kişilerarası yakınlaşma ve kaçınımları arasındaki bağlantıyı araştırmıştır. Çalışma sonuçlarında güvenli bağlanma geliştirilen ilişkilerde partnerlerin birbirlerine fikirlerini daha rahat ifade edebildikleri ve yeni önerilerde bulunabildiklerini fark edilmiştir. Kaçınmacı bağlanmaya sahip bireylerin ise yakın temastan kaçındıkları görülmüştür. Endişeli bağlanma stiline sahip kişiler ise partnerlerine karşı güçlü hisler beslerken aynı zamanda tutarsız davranışlara sahiptirler.

Kantarcı (2009), evli kişilerin aldatma eğilimleri ve çatışma yönetimi biçimlerini sahip oldukları bağlanma stillerine göre incelediği çalışmada, güvensiz bağlanan kişilere kıyasla güvenli bağlanan kişilerin daha düşük aldatma eğilimleri olduğunu bildirmiştir. Ayrıca güvensiz bağlanma stiline sahip kişilerin olumsuz çatışma yönetimi tekniklerini tercih ettikleri ve bu teknikler ile kişilerin aldatma eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Erkeklerin kadınlardan daha sık aldatmasına rağmen kadınların olumlu çatışma yönetimi stillerini destekleme olasılığı daha yüksektir.

Çavuşoğlu (2011), evlilik uyumu, bağlanma stilleri ve aldatma eğilimi arasındaki ilişkileri incelemiş olduğu çalışmada bireylerin evlilik uyumu arttıkça aldatma eğilimlerinin azaldığını keşfetmiştir. Araştırma sonuçlarına göre evliliğin ilk beş yılında ve 20 yıl ve üzeri evliliklerde aldatma eğilimi daha fazladır. Bununla birlikte, aldatma eğilimiyle bağlanma stilleri düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Yurtdışında yapılan araştırmalardan birine göre, benliğin farklılaşmasının cinsellik kalitesi üzerinde direkt etkisi bulunmasa da cinsellik ile ilgili iletişim üzerinde pozitif etkisi olduğu görülmüştür. Olumlu cinsellik iletişimin de cinsellik kalitesini pozitif yönde etkilediği saptanmıştır. Yani benlik farklılaşması dolaylı yoldan cinsellik kalitesini etkilemektedir (Timm, 2011).

Karreman ve Vingerhoets (2012) tarafından yapılan bir çalışmada, psikolojik sağlamlık ve duygu düzenleme aracılık durumu dikkate alınarak bağlanma stilleri ile psikolojik iyi oluş arasındaki bağlantıyı inceledikleri çalışmada 632 yetişkin kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları, psikolojik iyi oluş ile korkulu bağlanma stili arasında negatif, güvenli bağlanma stili arasında ise pozitif ve anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir.

Pazcusso vd. (2013) gerçekleştirdikleri 8 yıllık bir çalışmada, ergenlik döneminde güvenli bağlanan kişilerin daha sonraki romantik ilişkilerinde bağlanma kalıplarını ve duygu düzenleme mekanizmalarını incelemiştir. Araştırmanın bulguları, ergenlik döneminde aile üyelerine karşı güvensiz bağlanma geliştirilen kişilerin, yetişkinliklerinde romantik partnerlerine de kaygılı bağlanma geliştirdikleri ve davranışlarını duygularını ön planda tutarak kontrol ettiklerini göstermiştir.

Tortamış'ın (2014) çalışmasında evlilerin romantik kıskançlık düzeylerini ve aldatma eğilimlerini incelemek için şema terapi modeli kullanılmıştır. Bu çalışma, kadınlarda kopukluk ve reddedilme şema alanları ile aldatma eğilimi arasında pozitif bir ilişki olduğunu ve aynı şekilde erkeklerde azalmış özerklik ve aldatma eğilimi arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma sonuçlarına göre, kadınların kopukluk ve reddedilme şema alanlarına sahip olmaları, aldatma eğilimini artırırken erkeklerde azalmış özerklik, aldatma eğilimini olumlu yönde etkilemektedir. Bununla birlikte aldatma eğiliminin hem erkeklerde hem de kadınlarda anneye karşı aşırı izin verici ebeveyn algısı ile aldatma eğilimi arasında pozitif yönde bir ilişki bulunurken, kadınlarda babaya yönelik aşırı izin verici ebeveyn algısı ile erkeklerde babaya yönelik cezalandırıcı ve aşırı izin verici ebeveyn algısı tarafından pozitif yönlü ve anlamlı şekilde yordadığı görülmüştür.

Alan yazında cinsellik değişkeni ile birlikte incelenen bir diğer konu benlik farklılaşmasıdır. 230 Avusturyalı kadından oluşturulmuş bir örneklem üzerinde yapılan bir çalışmada, kadınlardaki benlik farklılaşması düzeyi azaldıkça cinsel bozukluk görülme olasılığının arttığı bulunmuştur (Burri vd., 2014).

Güzel (2016) tarafından yapılan çalışmada şema terapi modeli kullanılarak aldatma ve affetme eğilimleri incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, kadınlar erkeklere göre daha fazla aldatma eğilimine sahiptir. Aldatma eğilimi ile kusurluluk, tehditlere karşı savunmasızlık ve ceza şemaları negatif ve anlamlı bir ilişkiye sahipken, ayrıcalık şeması pozitif bir ilişkiye sahiptir.

Şatıroğlu'nun (2017) evli kişilerle yaptığı çalışmada, evli kişilerin aldatma eğilimleri, bilişsel duygu düzenlemeleri ve kişilik özellikleri incelenmiştir. Araştırmanın bulguları, evli kadınlara kıyasla evli erkeklerin aldatma olasılığının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Ek olarak, aldatma eğilimi nevrotik kişilik özellikleri tarafından pozitif yönde yordandırken, öz denetim tarafından olumsuz yönde yordanmaktadır. Bilişsel duygu düzenlemenin alt boyutlarından plana yeniden odaklanmak ve başkalarını suçlama aldatma eğilimini olumlu yönde etkilemektedir.

Salman vd. (2018) tarafından evli insanlar üzerinde gerçekleştirilen araştırmada katılımcıların evlilik uyumları, çatışma eğilimleri ve aldatma eğilimleri incelenmiş ve çatışma eğilimi ile aldatma eğilimi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunurken, evlilik uyumu ile çatışma eğilimi arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu keşfedilmiştir. Bu sonuca göre kişilerin evlilik uyumu arttıka çatışma eğilimleri azalmakta, çatışma eğilimleri arttıka da aldatma eğilimleri artmaktadır.

Yurtseven (2019) yetişkinler üzerinde gerkeşleştirdiği çalışmasında erken dönem uyumsuz şemaları, yakın ilişkilerdeki psikolojik eğilimleri ve aldatma eğilimlerini incelemiştir. Çalışma, bazı Young şema Ölçeği boyutları ile bir kişinin aldatma eğilimi arasında önemli ilişkiler olduğunu ortaya koymuştur. Ölçek alt boyutlarından cezalandırıcılık, ilişki korkusu, ilişkide izlenim ayarlaması ve dış ilişki kontrolü puanlarının artması ile birlikte aldatma olasılığının arttığı bulunmuştur. İlişki doyumu, ilişkide özgüven, ilişkide atılganlık ve içsel ilişki kontrolü puanları arttıka ise aldatma eğilimi puanlarında düşüş olduğu görölmüştür.

Karagöz (2021) cinsel doyum, cinsel özgüven ve toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada, kadınların cinsel kaçınma davranışı ve cinsel doyum ölçeklerinde erkeklerden daha yüksek puan aldığı görölmüştür. Bireylerdeki eşitlikçi tutum yükseldikçe cinsel özgüven puanı yükselmekte, cinsel utanç puanı ise azalmaktadır. Cinsel özgüven, cinsel doyum ve toplumsal cinsiyet rolleri açasından, bekar ve cinsel olarak aktif kişilerin evli kişilere göre daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Cinsel işlev bozuklukları incelendiğinde evli erkeklerin bekar erkeklere göre daha az erken boşalma yaşadıkları, vajinismusun ise medeni durum ne olursa olsun tüm kadınları eşit şekilde etkilediği keşfedilmiştir.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada evli bireylerde bağlanma stillerine göre aldatma eğiliminin cinsel heyecan arama ile ilişkisini araştırmak amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İki ya da daha fazla değişken arasındaki farklılıkları gözlemlemek için ilişkisel tarama modeli kullanılmaktadır (Karasar, 2011).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni Kıbrıs'ta yaşayan evli bireylerden oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini ise amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilen 18 yaş ve üzeri 401 kişiden oluşturulmuştur. Amaçlı rastgele örneklem sistematik ve rastgele seçilen durum örneklerinin araştırmanın amacı doğrultusunda amaçlı bir şekilde tasnif edilmesidir (Marshall ve Rossman, 2014). Katılımcıların tanıtıcı (kişisel) özelliklerine göre dağılımına ait veriler Tablo 1'de yer almaktadır. Araştırma örnekleminde yer alacak kişi sayısı, evrenin büyüklüğü ve güven aralığı gibi faktörlere bağlı olarak evreni bilinmeyen örneklem formülü kullanılarak belirlenmiştir. Aşağıda, bu formüle ilişkin detaylar verilmiştir.

Örneklem sayısı :

n:Örnekleme alınacak birey sayısı

p:İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q:İncelenen olayın görülmeyiş sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

z:Belirli bir anlamlılık düzeyinde, z tablosuna göre bulunan teorik değer

d:Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen örnekleme hatasıdır.

$$n = \frac{z^2 p * q}{d^2} \quad n = \frac{(1.96)^2 * 0.50 * 0.50}{(0.05)^2} = 384$$

Tablo 1.*Katılımcıların Tanıtıcı (Kişisel) Özelliklerine Göre Dağılımı*

		f	%
Cinsiyet	Erkek	94	23,4
	Kadın	307	76,6
Gelir Durumunuz	Düşük	40	10
	Orta	318	79,3
	Yüksek	43	10,7
Eğitim Durumunuz	İlkokul	6	1,5
	Ortaokul	9	2,2
	Lise	48	12
	Lisans	198	49,4
	Yüksek Lisans ve üzeri	140	34,9
Hangi şekilde evlendiniz	Görücü Usulüyle	46	11,5
	Kendi Seçimimle	334	83,3
	Diğer	21	5,2
Daha önce aldatıldınız mı	Evet	129	32,2
	Hayır	180	44,9
	Bilmiyorum	92	22,9
Ebeveynlerinizin ilişkisini nasıl değerlendirirsiniz	İlişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum	142	35,4
	Ara sıra sorun yaşıyorlar	153	38,2
	İlişkilerinin kötü olduğunu düşünüyorum	106	26,4
Daha önce birini aldattınız mı	Evet	110	27,4
	Hayır	291	72,6

Tablo 1’de yer alan veriler değerlendirildiğinde, araştırmaya dahil edile kişilerin %23,4’ünün erkek, %76,6’sının kadın olduğu anlaşılmaktadır. Bu katılımcıların %10’ü düşük, %79,3’ü orta ve %10,7’si yüksek düzeyde gelir durumuna sahiptir. İlkokul eğitim durumuna sahip olan katılımcı oranı %1,5 iken, katılımcıların %2,2’si ortaokul, %12’si lise, %49,4’ü lisans ve %34,9’u yüksek lisans ve üzeri eğitim durumuna sahiptir. Evlenme şekilleri değerlendirildiğinde, katılımcıların %11,5’inin görücü usulüyle, %83,3’ünün kendi seçimiyle, %5,2’sinin diğer şekillerde evlendiği görülmektedir. Katılımcıların %32,2’si daha önce aldatıldığını belirtirken %44,9’u daha önce aldatılmadığını, %22,9’u daha önce

aldatılıp aldatılmadığını bilmediğini belirtmiştir. Katılımcıların %35,4'ü ebeveynlerinin ilişkisinin iyi olduğunu düşünürken %38,2'si ebeveynlerinin ara sıra sorun yaşadığını ve %26,4'ü ebeveynlerinin ilişkisinin kötü olduğunu düşüdüğünü belirtmiştir. Daha önce birini aldatmış olan katılımcı oranı %27,4 iken daha önce kimseyi aldatmamış olan katılımcı oranı %72,6'dır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan Sosyo-demografik Bilgi Formu, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formunda cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir durumu, kaç yıldır evlisiniz ve ne şekilde evlendiniz gibi sorular yer almaktadır.

Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği (ÜBBSÖ)

Erzen'in (2016) insanların bağlanma stillerini belirlemek amacıyla oluşturmuş olduğu ölçek 18 maddeden ve 3 alt ölçekten oluşmaktadır. Beşli likert tipi olan ölçeğin maddeleri 1-kesinlikle katılmıyorum ve 5-kesinlikle katılıyorum arasında derecelendirilmektedir. Ölçeğin amacı hangi bağlanma biçiminin daha baskın olduğunu belirlemek olduğu için toplam puan hesaplanması yapılmamaktadır. Alt ölçeklerden kaçınan bağlanma stili yedi maddeden oluşmaktadır. İkinci alt ölçek olan güvenli bağlanma stili beş madde içermektedir. Kaygılı-kararsız bağlanma stili alt ölçeği ise altı maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin madde toplam korelasyon sonuçları ,49 ile ,75 arasında, kalan madde analizleri ise, 96 ile ,98 arasında değişmektedir. **Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda, kaçınan, güvenli ve kaygılı-kararsız bağlanma stilleri için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır ve sırasıyla kaçınan alt boyutu için .80, kaygılı-kararsız alt boyutu için .69 ve kararsız bağlanma stilleri için .71 olarak hesaplanmıştır.**

Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği (AYTÖ)

Whatley (2008), bir kişinin aldatmaya yönelik tutumlarını değerlendirmek için 12 maddeden oluşan bir öz değerlendirme ölçeği oluşturmuştur. Ve tek boyuttan oluşmaktadır. Bu ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının .87 olduğu

keşfedilmiştir. Toplu-Demirtaş vd. (2013) tarafından ölçeğin Türkçe uyarlaması gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin maddeleri 7'li Likert ölçeğine göre derecelendirilmekte ve 1 kesinlikle katılmamayı, 7 ise kesinlikle katılmayı ifade etmektedir. Ölçek maddelerinden altı tanesi ters puanlamaya sahiptir. Ölçek 12 ile 84 arasında olan toplam puan aralığına sahiptir. Ölçekten alınan yüksek puan, kişinin aldatmaya karşı olumlu bir tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Ölçekten alınan 48 puan, aldatmaya karşı hem kabul eden hem de reddeden tutumların orta noktasını temsil etmektedir. Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin geçerliliği, yapı geçerliği ve uyum geçerliği teknikleri kullanılarak doğrulanmıştır. Üniversite öğrencilerinden oluşan bir örneklemin katılımcı olarak yer aldığı bu çalışmanın sonuçları Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin bireylerdeki aldatmaya yönelik tutumu ölçmek için yeterli düzeyde bir geçerlilik ve güvenilirliğe sahip olduğuna işaret etmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .80 olarak hesaplanmıştır (Toplu-Demirtaş vd., 2013).

Cinsel Heyecan Arama Ölçeği (CHAÖ)

Cinsel Heyecan Arama Ölçeği Amerika Birleşik Devletleri'nde Kalichman ve Rompa (1995) tarafından oluşturulmuştur. Cinsel heyecan arzusunu değerlendiren dörtlü Likert tipi ölçek 11 maddeden oluşmaktadır. Ölçek toplam puan 11 ile 44 arasında değişmekte ve alınan yüksek puan, daha yüksek düzeyde cinsel heyecan arayışına işaret etmektedir. Yine ABD'de yapılan ölçek geliştirme çalışmasında karşıt cinsel örneklemin alfa iç tutarlılık katsayısı 0,81 olarak bulunmuştur. Kıyıoğlu (2013) tarafından ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmaları gerçekleştirmiştir. Ölçeğin alfa iç tutarlılık katsayısı ise 0.83 olarak hesaplanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Evli bireylerde bağlanma stillerine göre aldatma eğiliminin cinsel yaşantıları ile ilişkisinin incelendiği bu çalışmanın verileri toplanmaya başlanmadan önce Yakın Doğu Üniversitesi Etik Kurul Daire Başkanlığına başvurulup gerekli etik izinler alınmıştır. Araştırmanın Google forms üzerinden oluşturulmuş anketleri whatsapp, telegram ve mail gibi sosyal medya platformları aracılığıyla katılımcılara ulaştırılmıştır. Veriler gönüllük esasına dayalı olacak şekilde çevrimiçi olarak toplanmıştır. Veriler toplanmadan önce katılımcılara araştırmanın amacı ve verilerin gizliliği hakkında bilgi verilmiştir. Katılımcıların anketi doldurmaları yaklaşık 20-25 dakika sürerken tüm verilerin toplanması 2 ay sürmüştür.

Veri Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizi için **Sosyal Bilimler için İstatistik Programı (SPSS) 25 paket programı kullanılmıştır**. Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeğinden almış oldukları puanları değerlendirmek için gerçekleştirilen veri analizinde ortalama, standart sapma, frekans ve ortalama değerleri kullanılmıştır. Veri analizi yapılamadan önce verilerin normallik varsayımı değerlendirilmiştir. Araştırmada kullanılan değişkenlerin normallik varsayımı çarpıklık ve basıklık verileri kullanılarak hesaplanmıştır. **Gerçekleştirilen hesaplama sonucunda değişkenlerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1.5 ve +1.5 aralığında yer aldığı belirlenmesi ile verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2013)**. Elde edilen bu sonuç doğrultusunda, araştırma verilerin analizi için parametrik testler kullanılmıştır. Araştırmanın çarpıklık ve basıklık katsayılarına ait değerler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.

Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği Puanlarına Ait Betimsel Değerler

	Çarpıklık		Basıklık	
	z	Sh	z	Sh
Kaçınan Bağlanma Stili	-0,641	0,122	0,839	0,243
Güvenli Bağlanma Stili	0,671	0,122	0,211	0,243
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	0,177	0,122	-0,431	0,243
Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği	1,077	0,122	1,143	0,243
Cinsel Heyecan Arama Ölçeği	-0,04	0,122	-0,887	0,243

Tablo 2’de katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeğinden almış oldukları puanların normallik testi sonuçlarına ait çarpıklık ve basıklık katsayılarına gösterilmiştir.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden aldıkları puanlar sosyodemografik değişkenlere göre incelenirken ikili gruplar için bağımsız t testi, ikiden fazla olan gruplar için anova testi yapılmıştır. Araştırmada yer alan üç boyutlu bağlanma stilleri, aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemek için pearson korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Üç boyutlu bağlanma stilleri ve cinsel heyecan aramanın aldatmaya yönelik tutum üzerindeki yordayıcı etkisini incelemek için ise regresyon analizi yapılmıştır.

Çalışmanın Planı

Araştırmanın ilk aşamasında Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği (ÜBBSÖ), Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği (AYTÖ) ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği (CHAÖ) geliştiren veya uyarlayan araştırmacılardan ölçek izinleri alınmıştır. Ölçekler izinleri, “ölçek izinleri” bölümünde yer almaktadır.	Kasım 2022
Araştırmanın ikinci aşamasında Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na başvuru yapılarak 6 Aralık 2022 tarihinde YDÜ/SB/2022/1459 numaralı etik izin alınmıştır. Etik Kurul İzni “Etik Kurul Onayı” bölümünde yer almaktadır.	Aralık 2022
Yapılan çalışmanın üçüncü aşamasında, KKTC’de ikamet eden bireylere ulaşmak amacıyla, Aydınlatılmış Onam Formu, Sosyo-demografik Bilgi Formu, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği (ÜBBSÖ), Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği (AYTÖ) ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği (CHAÖ) içeren anket formları, Google Form üzerinden çevrimiçi olarak düzenlenmiş olup katılımcılara ulaştırılmıştır.	Mayıs 2023
Kavramsal temeller ve ilgili alan yazının incelenmesi.	Şubat 2023

<p>Örneklem grubundan elde edilen veriler doğrultusunda yapılan istatistik analizleri sonucunda ulaşılan bulgular, literatür doğrultusunda tartışılarak sonuç ve önerilerde bulunulmuştur.</p>	<p>Mayıs 2023</p>
--	-------------------

BÖLÜM IV

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde ilk olarak katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden elde ettikleri puanlar cinsiyet, gelir durumu, eğitim durumu, evlenme şekli, daha önce aldatılmış olma durumu, ebeveynlerinin ilişkisini nasıl değerlendirdikleri ve daha önce birini aldatmış olma durumu değişkenlerine göre karşılaştırılmıştır. Bir sonraki adımda Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği puanları arasındaki ilişkiler incelenmiştir. En son adımda ise Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği puanlarının Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği puanları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Gerçekleştirilen analizler sonucunda elde edilen tüm veriler tablolar halinde özetlenerek açıklanmıştır.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden almış oldukları puanların cinsiyetlerine göre karşılaştırılması amacı ile gerçekleştirilen bağımsız gruplar t testi sonucunda elde edilen veriler Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3.

Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	Ort.	Ss.	t	p
Kaçınan Bağlanma Stili	Erkek	94	19,03	3,316	0,464	0,643
	Kadın	307	18,86	3,165		
Güvenli Bağlanma Stili	Erkek	94	16,29	5,893	1,296	0,196
	Kadın	307	15,52	4,743		
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	Erkek	94	16,3	6,119	-0,094	0,925
	Kadın	307	16,36	4,83		

Tablo 3'te yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinin kaçınan bağlanma stili ($t=0,464$; $p>0,05$), güvenli bağlanma stili ($t=1,296$; $p>0,05$) ve kaygılı kararsız bağlanma stili ($t=-0,094$; $p>0,05$) alt ölçeklerine ait ortalama puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Bu sonuca göre, erkek ve kadın katılımcıların

kaçınan bağlanma, güvenli bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma puan ortalamaları benzer düzeydedir.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden almış oldukları puanların gelir durumlarına göre karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirile varyans analizi sonucunda elde edilen veriler Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4.

Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Gelir Durumu	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p
Kaçınan Bağlanma Stili	Düşük	40	18,43	2,89	13	24	0,707	0,494
	Orta	318	18,91	3,213	5	25		
	Yüksek	43	19,26	3,374	10	25		
Güvenli Bağlanma Stili	Düşük	40	15,98	4,86	9	26	1,385	0,252
	Orta	318	15,51	4,894	7	31		
	Yüksek	43	16,84	6,118	7	31		
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	Düşük	40	16,7	5,263	6	30	0,147	0,863
	Orta	318	16,27	5,073	6	30		
	Yüksek	43	16,51	5,717	6	30		

Tablo 4'te yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili ($f=0,147$; $p>0,05$), güvenli bağlanma stili ($f=1,385$; $p>0,05$) ve kaçınan bağlanma stili ($f=0,707$; $p>0,05$) alt ölçeklerine ait puan ortalamalarının gelir durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu sonuca göre düşük, orta ve yüksek düzeyde gelir durumuna sahip olan katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma, güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma puan ortalamaları benzer düzeydedir.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden almış oldukları puanların eğitim durumlarına göre karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilen varyans analizi sonucunda elde edilen veriler Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5.

Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Eğitim Durumu	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p
Kaçınan Bağlanma Stili	İlkokul	6	18,17	4,021	13	24	1,284	0,276
	Ortaokul	9	17,33	4,717	11	25		
	Lise	48	18,44	4,047	5	25		
	Lisans	198	18,86	3,011	9	25		
	Yüksek Lisans ve üzeri	140	19,24	2,967	10	25		
Güvenli Bağlanma Stili	İlkokul	6	18,67	5,354	11	26	2,219	0,066
	Ortaokul	9	17,67	4,33	11	24		
	Lise	48	16,88	5,306	7	28		
	Lisans	198	15,73	5,032	7	31		
	Yüksek Lisans ve üzeri	140	15	4,895	7	31		
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	İlkokul	6	19,83	2,787	16	23	1,263	0,284
	Ortaokul	9	17,44	4,362	7	22		
	Lise	48	17,17	4,488	6	27		
	Lisans	198	16,2	5,091	6	30		
	Yüksek Lisans ve üzeri	140	16,04	5,525	6	30		

Tablo 5’te yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların güvenli bağlanma stili ($f=2,219$; $p>0,05$), kaçınan bağlanma stili ($f=1,284$; $p>0,05$) ve kaygılı kararsız bağlanma stili ($f=1,263$; $p>0,05$) alt ölçeklerine ait puan ortalamalarının eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, ilkokul, ortaokul, lise, lisans, yüksek lisans ve üzeri eğitim durumuna sahip katılımcıların güvenli bağlanma, kaçınan bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma puan ortalamaları benzer düzeydedir.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden almış oldukları puanların evlenme şekillerine göre karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilen varyans analizi sonucunda elde edilen veriler Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6.

Katılımcıların Evlenme Şekillerine Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Hangi Şekilde Evlendiniz	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p
Kaçınan Bağlanma Stili	Görücü Usulüyle	46	17,87	4,183	5	25		
	Kendi Seçimimle	334	19,03	2,978	10	25	2,709	0,068
	Diğer	21	19,05	3,84	9	24		
Güvenli Bağlanma Stili	Görücü Usulüyle	46	15,89	4,358	7	26		
	Kendi Seçimimle	334	15,68	5,124	7	31	0,042	0,958
	Diğer	21	15,57	5,269	7	26		
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	Görücü Usulüyle	46	16,22	4,704	7	26		
	Kendi Seçimimle	334	16,43	5,257	6	30	0,541	0,583
	Diğer	21	15,24	4,426	9	25		

Tablo 6’da yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların kaçınan bağlanma stili ($f=2,709$; $p>0,05$), güvenli bağlanma stili ($f=0,042$; $p>0,05$) ve kaygılı kararsız bağlanma stili ($f=0,541$; $p>0,05$) alt ölçeklerine ait puan ortalamalarının evlenme şekillerine göre anlamlı bir fark göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, görücü usulüyle, kendi seçimiyle ve diğer şekillerde evlenen katılımcıların kaçınan bağlanma, güvenli bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma puan ortalamaları benzer düzeydedir.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden almış oldukları puanların daha önce aldatılmış olma durumlarına göre karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilen varyans analizi sonucunda elde edilen veriler Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7.

Katılımcıların Daha Önce Aldatılmış Olma Durumlarına Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Daha önce aldatıldınız mı?	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p	fark
Kaçınan Bağlanma Stili	Evet	129	18,9	3,384	9	25			
	Hayır	180	19,18	3,089	5	25	2,061	0,129	
	Bilmiyorum	92	18,35	3,101	10	25			
Güvenli Bağlanma Stili	Evet	129	16,17	4,996	7	31			
	Hayır	180	15,24	4,888	7	31	1,392	0,25	
	Bilmiyorum	92	15,92	5,36	7	30			
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	Evet	129	17,09	5,217	6	30			
	Hayır	180	15,41	4,974	6	28	5,513	0,004*	3-2
	Bilmiyorum	92	17,13	5,157	6	28			

*p<0,05

Tablo 7’de yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili (f=5,513; p<0,05) alt ölçeğine ait puan ortalamalarının daha önce aldatılmış olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Yapılan Post Hoc testi sonucunda kaygılı kararsız bağlanma stili için ortaya çıkan bu farkın aldatılıp aldatılmadığı bilmeyen ve aldatılmayan gruplardan kaynaklandığı belirlenmiştir. Ortalamalara bakıldığında, daha önce aldatılıp aldatılmadığı bilmeyen katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili puan ortalamalarının (Ort=17,13; Ss=5,157) daha önce aldatılan (Ort=17,09; Ss=5,217) ve daha önce aldatılmayan (Ort=15,41; Ss=4,974) katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, katılımcıların güvenli bağlanma stili (f=1,392; p>0,05) ve kaçınan bağlanma stili (f=2,061; p>0,05) alt ölçeklerine ait puan ortalamalarının daha önce aldatılmış olma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Bu sonuca göre, daha önce aldatılan, aldatılmayan ve aldatılıp aldatılmadığını bilmeyen katılımcıların güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma puan ortalamaları benzer düzeydedir.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden almış oldukları puanların ebeveynlerinin ilişkisini nasıl değerlendirdiklerine göre karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilen varyans analizi sonucunda elde edilen veriler Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8.

Katılımcıların Ebeveynlerinin İlişkisini Nasıl Değerlendirdiklerine Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Ebeveynlerinizin İlişkisini nasıl değerlendirirsiniz?	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p	fark
Kaçınan Bağlanma Stili	İlişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum	142	19,14	3,304	5	25			
	Ara sıra sorun yaşıyorlar İlişkilerinin kötü olduğunu düşünüyorum	153	19,06	3,031	10	25	2,232	0,109	
	İlişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum	142	15,56	4,979	7	30			
Güvenli Bağlanma Stili	Ara sıra sorun yaşıyorlar İlişkilerinin kötü olduğunu düşünüyorum	153	15,59	5,074	7	31	0,309	0,734	
	İlişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum	106	16,03	5,102	7	31			
	İlişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum	142	15,3	5,15	6	27			
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	Ara sıra sorun yaşıyorlar İlişkilerinin kötü olduğunu düşünüyorum	153	16,71	5,249	6	30	4,837	0,008*	3-1
	İlişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum	106	17,2	4,821	6	30			
	İlişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum	142	15,3	5,15	6	27			

*p<0,05

Tablo 8’de yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili (f=4, 837; p<0,05) alt ölçeğine ait puan ortalamalarının

ebeveynlerinin ilişkisini nasıl değerlendirildiklerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Yapılan Post Hoc testi sonucunda, kaygılı kararsız bağlanma stili için ortaya çıkan bu farkın ebeveynlerinin ilişkisinin kötü olduğunu düşünen ve iyi olduğunu düşünen gruplardan kaynaklandığı belirlenmiştir. Ortalamalara bakıldığında, ebeveynlerinin ilişkisinin kötü olduğunu düşünen katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili puan ortalamalarının (Ort=17,2; Ss=4,821) ebeveynlerinin ara sıra sorun yaşadığını belirten katılımcılara (Ort=16,71; Ss=5,249) ve ebeveynlerinin ilişkisinin iyi olduğunu düşünen katılımcılara (Ort=15,3; Ss=5,15) kıyasla daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, katılımcıların kaçınan bağlanma stili ($f=2,232$; $p>0,05$) ve güvenli bağlanma stili ($f=0,309$; $p>0,05$) alt ölçeklerine ilişkin puan ortalamalarının ebeveynlerinin ilişkisini nasıl değerlendirdiklerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Bu sonuca göre, ebeveynlerinin ilişkisinin iyi olduğunu, ara sıra kavga ettiklerini ve kötü olduğunu belirten katılımcıların kaçınana bağlanma ve güvenli bağlanma puan ortalamaları benzer düzeydedir.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeğinden almış oldukları puanların daha önce birini aldatmış olma durumlarına göre karşılaştırması amacıyla gerçekleştirilen bağımsız gruplar t testi sonucunda elde edilen veriler Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9.

Katılımcıların Daha Önce Birini Aldatmış Olma Durumlarına Göre Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Daha önce birini aldattınız mı	N	Ort.	Ss.	t	p
Kaçınan Bağlanma Stili	Evet	110	18,54	2,879	-1,393	0,164
	Hayır	291	19,03	3,305		
Güvenli Bağlanma Stili	Evet	110	16,41	5,112	1,741	0,082
	Hayır	291	15,43	4,994		
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	Evet	110	16,84	4,881	1,183	0,238
	Hayır	291	16,15	5,248		

Tablo 9’da yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların kaçınan bağlanma stili ($t=-1,393$; $p>0,05$), güvenli bağlanma stili ($t=1,741$; $p>0,05$) ve kaygılı kararsız bağlanma stili ($t=1,183$; $p>0,05$) alt ölçeklerine ait puan ortalamalarının daha önce birini aldatmış olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu sonuca göre daha önce birini aldatan ve kimseyi aldatmayan katılımcıların güvenli, kaygılı kararsız ve kaçınan bağlanma puan ortalamaları benzer düzeydedir.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasındaki ilişkileri incelemek için gerçekleştirilen pearson korelasyon analizi sonucunda elde edilen katsayılara ilişkin veriler Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

		1	2	3	4	5
Kaçınan Bağlanma Stili	r	1				
	p					
Güvenli Bağlanma Stili	r	-,148**	1			
	p	0,003				
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	r	-,192**	,471**	1		
	p	0,00	0,00			
Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği	r	-,145**	,240**	,192**	1	
	p	0,004	0,00	0,00		
Cinsel Heyecan Arama Ölçeği	r	-,148**	-0,028	,111*	-0,02	1
	p	0,003	0,583	0,026	0,687	

** $p<0,01$

Tablo 10’da yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların kaçınan bağlanma stili alt ölçeğinden almış oldukları puanlar ile Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ($r=-0,145$; $p<0,01$) ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği ($r=-0,148$; $p<0,01$) puanları arasında negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunduğu

görülmektedir. Bu sonuca göre, katılımcılarının kaçınan bağlanma stili puanları arttıkça aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama puanları azalmaktadır.

Katılımcıların güvenli bağlanma stili alt ölçeğinden almış oldukları puanlar ile Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ($r=0,240$; $p<0,01$) puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunurken güvenli bağlanma stili alt ölçeği puanları ile Cinsel Heyecan Arama Ölçeği ($r=-0,028$; $p>0,05$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmamaktadır. Buna göre, katılımcıların güvenli bağlanma stili puanları arttıkça aldatmaya yönelik tutum puanları da artmaktadır.

Katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili alt ölçeğinden almış oldukları puanlar ile Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ($r=0,192$; $p<0,01$) ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği ($r=0,11$; $p<0,05$) puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Buna göre, katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili puanları arttıkça aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama puanları da artmaktadır.

Bununla birlikte, katılımcıların Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeğinden almış oldukları puanlar ile Cinsel Heyecan Arama Ölçeği ($r=-0,02$; $p>0,05$) puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmamaktadır.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeğinden almış oldukları puanların Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği puanları üzerindeki yordayıcı etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilen regresyon analizi sonucunda elde edilen veriler Tablo 11’de yer almaktadır.

Tablo 11.

Katılımcıların Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği Puanlarının Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği Puanları Üzerindeki Yordayıcı Etkisine Ait Regresyon Analizi

Değişken	B	Sh	β	t	P
(Sabit)	16,404	3,444		4,764	0,00
Kaçınan Bağlanma Stili	-0,274	0,127	-0,107	-2,159	0,031*
Güvenli Bağlanma Stili	0,291	0,089	0,18	3,262	0,001**
Kaygılı Kararsız Bağlanma Stili	0,144	0,088	0,091	1,63	0,104
Cinsel Heyecan Arama Ölçeği	-0,084	0,1	-0,041	-0,837	0,403
R=0,277	R ² =0,077		F(4;400)=8,289		P<0,01

* $p<0,05$ Bağımlı Değişken: Aldatmaya Yönelik Tutum

Tablo 11’de yer alan veriler değerlendirildiğinde, katılımcıların kaçınan bağlanma stili ($\beta = -0,107$; $p < 0,05$) puanlarının Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği puanlarını negatif yönde yordadığı, güvenli bağlanma stili puanlarının ($\beta = 0,18$; $p < 0,01$) Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği puanlarını pozitif yönde yordadığı anlaşılmaktadır.

Katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili ($\beta = 0,091$; $p > 0,05$) ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği ($\beta = -0,041$; $p > 0,05$) puanlarının ise Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği puanlarını yordamadığı anlaşılmaktadır.

Katılımcılarında aldatmaya yönelik tutum değişiminin %8’i kaçınan bağlanma stili ve güvenli bağlanma stili tarafından açıklanmaktadır.

BÖLÜM V

Tartışma

Araştırmanın bulgusunda bağlanma stili düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Erkek ve kadın katılımcıların benzer kaçınan bağlanma, güvenli bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma düzeylerine sahip olduğu gözlenmiştir. Birçok araştırma, bağlanma stillerinin cinsiyete göre farklılaşmadığını bulmuştur. Fraley vd. (2000) yaptığı bir çalışmada, erkek ve kadın katılımcıların güvenli, kaçınan ve kaygılı bağlanma düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı gözlenmiştir. Benzer şekilde, Zimmermann vd. (2001) yaptığı bir çalışmada, cinsiyetin bağlanma stilleri üzerindeki etkisinin sınırlı olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, bazı araştırmalar cinsiyet farklılıklarının varlığını göstermektedir. Küçüköğlü ve Duyan (2012) yaptığı bir çalışmada, kadınların erkeklere göre daha yüksek kaygılı ve kaygılı-kararsız bağlanma düzeylerine sahip olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak, literatürdeki bulguların çoğu, bağlanma stillerinin cinsiyete göre farklılaşmadığını göstermektedir. Ancak, bazı araştırmalar cinsiyet farklılıklarının varlığını göstermektedir. Bu farklılıkların nedeni tam olarak açıklanamasa da, farklı kültürel, sosyal ve psikolojik faktörlerin etkisi olabileceği düşünülebilir.

Araştırmanın bir diğer bulgusunda bağlanma stili düzeylerinin gelir durumuna göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Düşük, orta ve yüksek düzeyde gelir durumuna sahip olan katılımcıların benzer kaygılı kararsız bağlanma, güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma düzeylerine sahip olduğu gözlenmiştir. Bu bulgu, literatürdeki bazı diğer araştırmalarla da uyumludur. Fraley ve arkadaşlarının (2000) yaptığı bir çalışmada, bağlanma stiline eğitim, gelir, yaş ve medeni durum gibi demografik faktörlerle bağlantılı olmadığı bulunmuştur. Benzer şekilde, Mikulincer ve Shaver'ın (2007) yaptığı bir meta-analizde, bağlanma stiline gelir düzeyi ile ilişkisine dair herhangi bir bulgu elde edilememiştir. Bu bulgular, bağlanma stiline kişinin sosyoekonomik durumundan bağımsız olduğunu göstermektedir.

Araştırma kapsamında bağlanma stili düzeylerinin eğitim durumuna göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. İlkokul, ortaokul, lise, lisans, yüksek lisans ve üzeri eğitim durumuna sahip katılımcıların benzer güvenli bağlanma, kaçınan bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma düzeylerine sahip olduğu gözlenmiştir. Bu bulgu, literatürdeki bazı diğer araştırmalarla da uyumludur. Mikulincer ve Shaver'ın (2007) yaptığı bir meta-analizde, bağlanma stiline eğitim düzeyi ile ilişkisine dair herhangi

bir bulgu elde edilememiştir. Benzer şekilde, Schmitt ve arkadaşlarının (2004) yaptığı bir çalışmada da, eğitim düzeyi ile bağlanma stilinin arasında bir ilişki tespit edilememiştir. Bağlanma stili ile eğitim düzeyi arasındaki ilişkiyi araştıran diğer çalışmalar da benzer sonuçlar vermektedir. Bartholomew ve Horowitz'un (1991) yaptığı bir araştırmada, bağlanma stilinin eğitim düzeyi ile ilişkisine dair bir bulgu elde edilememiştir. Benzer şekilde, Feeney ve arkadaşlarının (1994) yaptığı bir çalışmada da, eğitim düzeyi ile bağlanma stilinin arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Alan yazında yapılan çalışmalar bu araştırma bulgusunu desteklemektedir.

Araştırma kapsamında bağlanma stilleri düzeylerinin evlenme şekillerine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Görücü usulüyle, kendi seçimiyle ve diğer şekillerde evlenen katılımcıların kaçınan bağlanma, güvenli bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma düzeylerine sahip olduğu gözlenmiştir. Alan yazında yapılan çalışmalar incelendiğinde Şahin ve Akın (2012) yaptığı bir araştırmada, görücü usulüyle evlenen kadınların diğer evlenme şekillerine göre daha yüksek kaygılı bağlanma düzeylerine sahip olduğu bulunmuştur. Ancak, bu farkın nedeni tam olarak açıklanamamış ve evlilik öncesi yaşanan diğer faktörlerin etkisi de göz ardı edilmemiştir. Benzer şekilde, Özüdoğru ve arkadaşlarının (2016) yaptığı bir araştırmada, evlenme şeklinin bağlanma stilleri üzerinde bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada, görücü usulüyle, aile aracılığıyla ve kendi seçimiyle evlenen katılımcıların benzer kaçınan bağlanma, güvenli bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma düzeylerine sahip olduğu bulunmuştur.

Araştırmada kaygılı kararsız bağlanma stili düzeylerinin daha önce aldatılmış olma durumuna göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Daha önce aldatılıp aldatılmadığını bilmeyen katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili düzeylerinin daha önce aldatılan ve daha önce aldatılmayan katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu bulgu, bağlanma stilleri ile aldatılma deneyimi arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok araştırmada da teyit edilmiştir. Ein-Dor ve arkadaşlarının (2010) yaptığı bir çalışmada, daha önce aldatılmış olan katılımcıların kaygılı bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Mikulincer ve arkadaşlarının (2003) yaptığı bir araştırmada da aldatılma deneyimi ile kaygılı bağlanma arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışmada, aldatılma deneyimi yaşamış olan katılımcıların kaygılı bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu ve güvenli bağlanma düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür. Bu

bağlamda, aldatılma deneyiminin kişinin gelecekteki ilişkilerindeki bağlanma stillerini etkileyebileceğini göstermektedir. Ancak, bu etki kişiden kişiye farklılık gösterebilir ve bazı insanlar için aldatılma deneyimi bağlanma stillerini değiştirmeyebilir şeklinde yorumlanabilir.

Bir diğer araştırma bulgusunda, kaygılı kararsız bağlanma stili düzeylerinin ebeveynlerinin ilişkisini nasıl değerlendirdiklerine göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Ebeveynlerinin ilişkisinin kötü olduğunu düşünen katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili düzeylerinin ebeveynlerinin ara sıra sorun yaşadığını belirten katılımcılara ve ebeveynlerinin ilişkisinin iyi olduğunu düşünen katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Alan yazında Mikulincer ve Shaver'in (2003) yaptığı bir meta-analiz çalışmasında da ebeveyn-çocuk ilişkileri ile bağlanma stilleri arasında güçlü bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışmada, çocukların ebeveynleri ile güvenli, kaçınan veya kaygılı kararsız bağlanma stillerine sahip olmalarının, ebeveyn-çocuk ilişkileri ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde Bartholomew ve Horowitz'in (1991) yaptığı bir çalışmada, çocukluğunda ebeveynleri arasında tutarlı ve sevgi dolu bir ilişki gözlemleyen katılımcıların güvenli bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, tutarsız ve çatışmalı bir ebeveyn ilişkisi yaşayan katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca, Doğan ve arkadaşlarının (2019) yaptığı bir araştırmada da ebeveyn-çocuk bağlanmasının, çocukların yetişkinlikteki bağlanma stilleri üzerinde etkisi olduğu bulunmuştur. Bu bulgular, kişinin bağlanma stiline oluşumunda aile ilişkilerinin önemli bir rol oynadığını ve çocukluk dönemindeki deneyimlerin yetişkinlikteki ilişkiler üzerinde etkili olabileceği düşünülebilir.

Araştırmada bağlanma stilleri düzeylerinin daha önce birini aldatmış olma durumuna göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Daha önce birini aldatan ve kimseyi aldatmayan katılımcıların benzer güvenli bağlanma, kaygılı kararsız bağlanma ve kaçınan bağlanma düzeylerine sahip olduğu gözlenmiştir. Bu bulgulara benzer sonuçlar, Janssens vd. (2018) yaptığı bir çalışmada da elde edilmiştir. Bu çalışmada, daha önce birini aldatan ve aldatmayan katılımcıların bağlanma stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Benzer şekilde, Mark vd. (2011) yaptığı bir meta-analiz çalışmasında da, aldatma davranışı ile bağlanma stilleri arasında net bir ilişki tespit edilememiştir. Bu sonuçlar, aldatma davranışının kendisiyle ilgili olduğu gibi, diğer faktörlerin de etkili olabileceğini düşündürmektedir. Örneğin, bir kişinin

aldatma davranışı geçmişteki deneyimleri, kişilik özellikleri, ilişki tatmini düzeyi ve ilişkideki güven seviyesi gibi faktörlerden etkilenebileceği düşünülebilir.

Araştırmanın önemli bulgusunda kaçınan bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleri arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Kaçınan bağlanma stili düzeyleri arttıkça aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeylerinin azaldığı gözlenmiştir. Bu bulguya ulaşan araştırmalardan biri, Ein-Dor vd. (2010) yaptığı bir çalışmadır. Araştırmanın sonucunda, kaçınan bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum düzeyleri arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yani, kaçınan bağlanma stili düzeyi yüksek olan katılımcılar, aldatmaya yönelik tutumları konusunda daha olumsuz düşüncelere sahip olmuşlardır. Benzer şekilde, Mikulincer vd. (2003) kaçınan bağlanma stili düzeyleri ile cinsel heyecan arama düzeyleri arasında da negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yani, kaçınan bağlanma stili düzeyi yüksek olan katılımcılar, cinsel heyecan arama düzeyleri konusunda daha düşük puanlar almışlardır. Bu araştırmanın bulgusu, kaçınan bağlanma stili düzeyleri yüksek olan kişilerin aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeylerinin düşük olduğunu göstermektedir. Kaçınan bağlanma stili, yakın ilişkilerden uzak durmayı tercih eden, bağımsızlık ve özgürlüğe önem veren, ilişkilerde bağımsız olmaya çalışan bir davranış kalıbıdır. Bu kişiler, genellikle yakın ilişkilerde duygusal bağlılık kurmaktan kaçınarak, kişisel alanlarını korumaya çalışırlar. Dolayısıyla, aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleri düşük olan kaçınan bağlanma stili kişileri, yakın ilişkilerden uzak durdukları ve daha bağımsız davrandıkları için, aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeylerinin düşük olması beklendiği şekilde yorumlanabilir.

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusunda güvenli bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Güvenli bağlanma stili düzeyleri arttıkça aldatmaya yönelik tutum düzeylerinin de arttığı gözlenmiştir. Alan yazın incelendiğinde, güvenli bağlanma stiliyle aldatmaya yönelik tutum arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir. Örneğin, bir çalışmada (Mikulincer ve Shaver, 2010), katılımcıların güvenli bağlanma stili düzeyleri arttıkça, aldatmanın daha kabul edilebilir olduğu konusundaki tutumlarının da arttığı görülmüştür. Benzer şekilde, bir başka çalışmada (Markowitz ve Epley, 2009), katılımcıların güvenli bağlanma stili düzeyleri yüksek olduğunda, diğer insanların aldatıcı davranışlarına daha hoşgörülü yaklaştıkları tespit edilmiştir. Bu

bağlamda, güvenli bağlanma stilinin insanların başkalarına daha az bağımlı ve daha bağımsız hissetmelerine neden olabileceğini, bu da aldatıcı davranışları daha kabul edilebilir hale getirebileceğini düşünülebilir.

Araştırmanın bir diğer dikkat çeken bulgusunda kaygılı kararsız bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Kaygılı kararsız bağlanma stili düzeyleri arttıkça aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeylerinin de arttığı gözlenmiştir. Alan yazında incelendiğinde, kaygılı bağlanma stili düzeyleriyle aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleri arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir. Örneğin, bir çalışmada (Schindler vd., 2019), katılımcıların kaygılı bağlanma stili düzeyleri arttıkça, aldatmanın daha kabul edilebilir olduğu konusundaki tutumlarının da arttığı ve cinsel heyecan arama düzeylerinin yükseldiği görülmüştür. Bu bulgu, kaygılı bağlanma stili düzeyleriyle aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu ilişkinin nedeni tam olarak anlaşılamamıştır. Ancak, kaygılı bağlanma stili düzeyleri yüksek olan insanların romantik ilişkilerinde daha fazla kaygı yaşadıkları, bu nedenle de cinsel heyecan arama düzeylerinin yüksek olabileceği düşünülebilir.

Araştırmada aldatmaya yönelik tutum düzeylerinin kaçınan bağlanma stili düzeyleri tarafından negatif yönde yordandığı, güvenli bağlanma stili düzeyleri tarafından ise pozitif yönde yordandığı tespit edilmiştir. Bu bulgu kaçınan bağlanma stili ve güvenli bağlanma stilinin aldatmaya yönelik tutum üzerinde etkisi olduğunu göstermektedir. Alan yazın incelendiğinde Yılmaz, Gençöz ve Wells'in (2017) yürüttüğü bir çalışmayla da uyumludur. Çalışmada, aldatma davranışına yönelik tutumların kaçınan bağlanma stili ile pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca, güvenli bağlanma stili ile aldatma tutumları arasında negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Benzer bir şekilde, Mikulincer ve Shaver'in (2007) yürüttüğü bir çalışma, güvenli bağlanma stilinin sadakat, ilişki memnuniyeti ve olgunluk düzeyleri ile pozitif bir şekilde ilişkili olduğunu bulmuştur. Bu bulgular, bağlanma stillerinin sadakat ve ilişki memnuniyeti gibi önemli konular üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Alan yazında yapılan çalışmalar bu araştırma bulgularını desteklemektedir.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Katılımcıların üç boyutlu stili düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Erkek ve kadın katılımcıların benzer kaçınan bağlanma, güvenli bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma düzeylerine sahip olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların üç boyutlu bağlanma stili düzeylerinin gelir durumuna göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Düşük, orta ve yüksek düzeyde gelir durumuna sahip olan katılımcıların benzer kaygılı kararsız bağlanma, güvenli bağlanma ve kaçınan bağlanma düzeylerine sahip olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların üç boyutlu bağlanma stili düzeylerinin eğitim durumuna göre farklılaşmadığı bulunmuştur. İlkokul, ortaokul, lise, lisans, yüksek lisans ve üzeri eğitim durumuna sahip katılımcıların benzer güvenli bağlanma, kaçınan bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma düzeylerine sahip olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların üç boyutlu bağlanma stilleri düzeylerinin evlenme şekillerine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Görücü usulüyle, kendi seçimiyle ve diğer şekillerde evlenen katılımcıların kaçınan bağlanma, güvenli bağlanma ve kaygılı kararsız bağlanma düzeylerine sahip olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili düzeylerinin daha önce aldatılmış olma durumuna göre farklılaştığı bulunmuştur. Daha önce aldatılıp aldatılmadığını bilmeyen katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili düzeylerinin daha önce aldatılan ve daha önce aldatılmayan katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kaygılı kararsız bağlanma stili düzeylerinin ebeveynlerinin ilişkisini nasıl değerlendirdiklerine göre farklılaştığı bulunmuştur. Ebeveynlerinin ilişkisinin kötü olduğunu düşünen katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili düzeylerinin ebeveynlerinin ara sıra sorun yaşadığını belirten katılımcılara ve ebeveynlerinin ilişkisinin iyi olduğunu düşünen katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların üç boyutlu bağlanma stilleri düzeylerinin daha önce birini aldatmış olma durumuna göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Daha önce birini aldatan ve kimseyi aldatmayan katılımcıların benzer güvenli bağlanma, kaygılı kararsız bağlanma ve kaçınan bağlanma düzeylerine sahip olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların kaçınan bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleri arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Katılımcılarının kaçınan bağlanma stili düzeyleri arttıkça aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeylerinin azaldığı belirlenmiştir.

Katılımcıların güvenli bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu; cinsel heyecan arama düzeyleri arasında ise anlamlı ilişkiler olmadığı bulunmuştur. Katılımcıların güvenli bağlanma stili düzeyleri arttıkça aldatmaya yönelik tutum düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir.

Katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili düzeyleri ile aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur. Katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili düzeyleri arttıkça aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir.

Katılımcıların aldatmaya yönelik tutum düzeyleri ile cinsel heyecan arama düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler olmadığı bulunmuştur.

Katılımcıların aldatmaya yönelik tutum düzeylerinin kaçınan bağlanma stili düzeyleri tarafından negatif yönde yordandığı, güvenli bağlanma stili düzeyleri tarafından ise pozitif yönde yordandığı bulunmuştur. Katılımcıların kaygılı kararsız bağlanma stili ve cinsel heyecan arama düzeylerinin ise aldatmaya yönelik tutum düzeylerini yordamadığı bulunmuştur. Katılımcılarında aldatmaya yönelik tutum değişiminin %8'inin kaçınan bağlanma stili ve güvenli bağlanma stili tarafından açıklandığı belirlenmiştir.

Öneriler

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Evli bireylerde bağlanma stillerine göre aldatma eğiliminin cinsel heyecan arama ilişkisinin incelendiği bu çalışmada sadece Kıbrıs'ta yaşayan evli bireyler kullanıldığı için, farklı coğrafi bölgelerde ve/veya farklı kültürlerde benzer bir çalışma yapılabilir. Benzer çalışmaların farklı ülkelerdeki evli bireyler üzerinde yapılması ile farklı kültürel faktörlerin aldatma eğilimi ile ilişkisi incelenebilir. Böylece, sonuçların genelleştirilebilirliği artırılabilir.

Bu çalışma kesitsel bir çalışmadır, yani veriler tek bir zamanda toplanmıştır. Benzer çalışmalar, uzun dönemli bir süre boyunca aldatma eğilimlerinin incelendiği longitudinal çalışmalar ile yapılarak sonuçların daha güvenilir olması sağlanabilir.

Bu çalışma anket verilerine dayanmaktadır. Benzer çalışmalar, odak grupları, derinlemesine mülakatlar veya gözlem gibi farklı metodolojiler kullanarak yapılarak sonuçların daha kapsamlı ve detaylı olması sağlanabilir.

Bu çalışma sadece evli bireyler üzerinde yapılmıştır. Benzer çalışmalar, romantik ilişkisi olan ancak evli olmayan bireyler veya farklı cinsel yönelimlere sahip bireyler üzerinde yapılarak sonuçların farklı gruplara genelleştirilebilirliği incelenebilir.

Araştırmada bağlanma stilleri ile cinsel yaşantılar ve aldatma eğilimi arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu ilişki, başka faktörlerin etkisi altında olabilir. Dolayısıyla, başka değişkenlerin de çalışmaya dahil edilmesi sonuçların daha kapsamlı ve doğru olmasını sağlayabilir.

Çalışmada, Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği, Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği ve Cinsel Heyecan Arama Ölçeği kullanılmıştır. Benzer çalışmalar, farklı bağlanma stilleri ölçekleri veya cinsel davranış ölçekleri gibi farklı ölçekler kullanılarak yapılarak sonuçların karşılaştırılması yapılabilir.

Devlete Yönelik Öneriler

Çalışmada elde edilen bulgular, cinsel heyecan arama, bağlanma stilleri ve aldatma eğilimi arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda devlete yönelik şu önerilerde bulunulabilir:

Aldatma eğilimine yol açan faktörlerin, özellikle kaçınan ve kaygılı kararsız bağlanma stilleri gibi bağlanma stillerinin cinsel heyecan arama düzeylerini etkilediği göz önüne alındığında, cinsel sağlık ve ilişki konularında eğitim ve bilinçlendirme kampanyaları düzenlenebilir. Bu kampanyaların amacı, insanların bağlanma stillerini anlamalarına ve ilişkilerinde olumsuz davranışlardan kaçınmalarına yardımcı olmaktır.

Aldatma, çiftlerin arasındaki ilişkiyi olumsuz etkileyebilir ve bu nedenle çiftlere yönelik destek programları sunabilir. Bu programlar, çiftlere sağlıklı bir ilişki sürdürmelerine yardımcı olmak için kaynaklar, danışmanlık ve terapi hizmetleri sunabilir.

Ayrıca çalışmada kaygılı kararsız bağlanma stili düzeyinin ebeveyn ilişkilerine göre farklılaştığı belirlenmiştir. Bu sonuç doğrultusunda, devletin ailelere yönelik danışmanlık ve destek programlarına daha fazla yatırım yapması önerilebilir. Ebeveynlerin ilişkilerinin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi ve çocukların bu ilişkilerden olumlu bir şekilde etkilenmesi, çocukların gelecekteki bağlanma stilleri ve dolayısıyla ilişki kalitesi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu nedenle, devletin, ailelerin sağlıklı iletişim ve ilişki kurmalarına yardımcı olmak için ebeveynlik becerileri, çift terapisi ve aile terapisi gibi hizmetler sunması teşvik edilebilir. Bununla birlikte, ebeveynlerin ilişkileri hakkında farkındalık artırıcı programlar da düzenlenebilir.

Klinisyenlere Yönelik Öneriler

Çalışmada elde edilen bulgular, klinisyenlerin terapi ve danışmanlık süreçlerinde dikkate almaları gereken önemli faktörleri göstermektedir. Bu bağlamda evli bireylerle çalışırken, bağlanma stillerinin değerlendirilmesi önemlidir. Kaygılı kararsız bağlanma stilleri, aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleriyle ilişkili olduğu için, bu stillere sahip bireylerin daha fazla risk altında olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle, cinsel heyecan arama düzeyleri yüksek olan bireylerde kaygılı kararsız bağlanma stili düzeyleri de yüksek olabilir. Bu nedenle, terapi ve danışmanlık süreçlerinde bireylerin bağlanma stillerini değerlendirmek ve gerekli müdahaleleri yapmak önemlidir.

Araştırmada kaçınan bağlanma stiline aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleriyle negatif bir ilişki içinde olduğu belirlenmiştir. Klinisyenler, bu nedenle kaçınan bağlanma stilinde olan evli bireylerin, aldatma eğilimlerine karşı daha az savunmasız hale getirilmesine yardımcı olmak için uygun terapi yaklaşımları kullanabilirler.

Kaygılı kararsız bağlanma stiline, aldatmaya yönelik tutum ve cinsel heyecan arama düzeyleriyle pozitif bir ilişki içinde olduğu belirlenmiştir. Klinisyenler, kaygılı kararsız bağlanma stilinde olan evli bireylere, duygusal destek sağlamak ve bu stilin neden olduğu kaygı düzeylerini azaltmak için terapi seanslarında uygun yaklaşımlar kullanabilirler.

Kaynakça

- Alkan, M. (2008). *Cinsellik*. Nobel Tıp Kitabevi.
- Allen, E. S., & Baucom, D.H. (2004). Adult attachment and patterns of extradyadic involvement. *Family Process*, 43 (4): s. 467-488.
- Amidon, A.D. (2007). *Intimate relationships: Adult attachment, emotion regulations, gender roles and infidelity*, university of texas, austin, (Yayınlanmış Doktora Tezi).
- Atkins, D. C., Baucom, D. H., & Jacobson, N. S. (2001). Understanding infidelity: correlates in national random sample. *Journal of Family Psychology*, 15 (4): s. 735-749.
- Baran, B. E., & Steelman, L. A. (2007). Infidelity and behavioral couple therapy: Optimism in the face of betrayal. *Journal of Clinical Psychology*, 63(11), 1125-1138.
- Bartholomew, K. (1990). Avoidance of intimacy: An attachment perspective. *Journal of Social and Personal relationships*, 7(2), 147-178.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of personality and social psychology*, 61(2), 226-244.
- Bartholomew, K., & Shaver, P. R. (1998). Methods of assessing adult attachment. Handbook of attachment: *Theory, research, and clinical applications*, 199-221.
- Blow, A. J., & Hartnett, K. (2005). Infidelity in committed relationships II: A Substantive Review. *Journal of Marital and Family Therapy*, 31(2), 217– 233.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss*: Vol. 1. Attachment. New York:Basic Books.
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss*: Volume II: Separation, anxiety and anger. In *Attachment and loss: Volume II: Separation, anxiety and anger* (pp. 1-429).
- Bowlby, J. (1977). The making and breaking of affectional bonds. I. Aetiology and psychopathology in the light of attachment theory. An expanded version of the Fiftieth Maudsley Lecture, delivered before the Royal College of Psychiatrists. *The British Journal of Psychiatry*, 130(3), 201–210.

- Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: Volume III: Loss, sadness and depression*. In *Attachment and Loss: Volume III: Loss, Sadness and Depression* (pp. 1-462).
- Bowlby, J., May, D. S., & Solomon, M. (1989). *Attachment theory*. Los Angeles, CA: Lifespan Learning Institute.
- Bozdemir, N., & Özcan, S. (2011). *Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış*, Derleme, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı.
- Bretherton, I. (1985). *Attachment theory: Retrospect and Prospect*. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 50(1/2), 3.
- Bretherton, I. (1992). *The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth*. *Developmental psychology*, 28(5), 759-775.
- Burri, A., Schweitzer, R., & O'Brien, J. (2014). Correlates of female sexual functioning: Adult attachment and differentiation of self. *The journal of sexual medicine*, 11(9), 2188-2195.
- Buunk, B., & Bakker A. (1995). Extradynamicsex: The role of descriptive and injunctivenorms. *Journal of Sex Research*, 32, s. 313-318.
- Chan, M.L.E. (2009). Why Did You Hurt Me? Victi's Interpersonal Betrayal Attribution and Trust Implications. *Review of General Psychology*, 3, s. 262-274.
- Christian, J. (1997). Betrayal and its impact on couples. *Journal of Marriage and Family Therapy*, 23(2), 109-124.
- Crittenden, P. M. (1988). *Relationships at risk*. Clinical implications of attachment, 136- 174.
- Cüceloğlu, D. (2017). *Evlenmeden önce*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çağ, A., & Yıldırım, F. (2013). Evlilik doyumunun incelenmesinde etkili nicelikler: Cinsel doyum, eşlerin eğitim düzeyleri ve bireysel eş desteği. *Electronic Journal of Social Sciences*, 12(43), 117-134.
- Çavuşoğlu, S. (2011). Bağlanma stilleri, evlilik uyumu ve aldatma eğilimi. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 28(2), 33-47.

- Çıkıt, B. (2017). *Evli bireylerde bağlanma stilleri ve aldatma eğiliminin şema terapi modeli çerçevesinde değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi. Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Demir, D. (2016). *Evlilik uyumu ile bağlanma stilleri ve kişilerarası problem çözme davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirgöz Bal, M. (2014) Hemşirelerin cinsel bakıma ilişkin tutum ve inançları. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 11(3): 38-42.
- DeStefano, J., & Oala, M. (2008). Extramarital affairs: Basic considerations and essential tasks in clinical work. *Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families*, 16: s. 13-19.
- Dogan, T., Tekcan, A. İ., & Saraçlı, Ö. (2019). Parental attachment and adult attachment styles: Mediating role of basic psychological needs. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 6(3), 59-71.
- Dollahite, D., Lambert, N. & Lambert, F. (2007). *How religious*.
- Drigotas, S., & Barta, W. (2008). The cheating heart: Scientific explorations of infidelity. *Current directions in psychological science*, 10 (5), s. 177- 180.
- Egan, V., & Angus, D. (2004). An empirical study of gender differences in lying. *Journal of language and social psychology*, 23(1), 5-26.
- Ein-Dor, T., Mikulincer, M., & Doron, G. (2010). Shattered trust: Cognitive, emotional, and behavioral responses to betrayal. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 29(3), 274-297.
- Erzen, E. (2016). Three dimensional attachment style scale. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 17(3), 01-21. doi: 10.17679/iuefd.17323631
- Feeney, J. A., Noller, P., & Hanrahan, M. (1994). Assessing adult attachment. In Attachment in adults: Clinical and developmental perspectives, Guilford Press. (pp. 128-152).
- Feeney, J.A. (2002). *Attachment, marital interaction, and relationship satisfaction: A diary study*. *Personal Relationships*, 9(1), 39-55.

- Fidan, D. (2005). Bekaret muayenesi uygulaması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, s. 430-433.
- Fraley, R. C., Waller, N. G., & Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(2), 350-365.
- Gambescia, N., Jenkins, R. E. & Weeks, G. R. (2003). Treating infidelity: Therapeutic dilemmas and effective strategies. New York: W. W. Norton.
- Griffin, D. W., & Bartholomew, K. (1995). Models of the self and other: Fundamental dimensions underlying measures of adult attachment. *Journal of personality and social psychology*, 67(3), 430-445.
- Gullette, D. L., & Lyons, M. A. (2005). The relationship between sensation seeking and substance use among college students. *Journal of Alcohol and Drug Education*, 49(3), 29-43.
- Güleç, M. Y., & Köroğlu, E. (2005). *Cinsel işlev bozuklukları*. Türkiye Klinikleri, 25(5), 752-761.
- Gülsün, B. (2009). *Evlilik Danışmanlığına Giriş*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Güzel, Ö. (2016). Şema terapi modeli kullanılarak aldatma ve affetme eğilimleri: Türk örnekleminde bir araştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 31(78), 70-84.
- Hall, F. (2006). Relationship dissolution following infidelity: The Roles of Attributions and Forgiveness, *Journal of Social and Clinical Psychology*, Vol. 25, No.5, 508-522.
- Hammond, J. R., & Fletcher, G. J. (1991). Attachment styles and relationship satisfaction in the development of close relationships. *New Zealand Journal of Psychology*, 20, 56-56.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1998). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of personality and social psychology*, 52(3), 511-524.
- Hazan, C., & Shaver, P. R. (1990). Love and work: An attachment-theoretical perspective. *Journal of Personality and social Psychology*, 59(2), 270-280.
- Hazan, C., & Shaver, P. R. (2000). Bağlanma: Yakın ilişkilerle ilgili araştırmalar için bir çerçeve.(Çev: A. Dönmez). *Türk Psikoloji Bülteni*, 6(16-17), 29-50.

- İncesu, C. (1998). Cinsel İşlev Bozuklukları. C.Ü. *Tıp Fakültesi Mecmuası*, 20(1), 25-28.
- İncesu, C. (2008). *Cinsel sağlık ve üreme sağlığı alanında ulusal ve yerel medya yoluyla savunuculuk projesi: Cinsel Yaşam ve Sorunları, Bilgilendirme Dosyası*. İstanbul: Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği yayınları.
- Janssens, K. J., & Claes, L. (2018). Infidelity and attachment style: The moderating role of gender. *Current Psychology*, 37(4), 758-766.
- Kalaycı Kırılıoğlu, H. İ., Akarçay, D., & Kırılıoğlu, M. (2016) Atasözleri ve deyimlerde kadına yönelik şiddetin izleri: Niteliksel bir çalışma. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (8): s. 101-122.
- Kalichman, S. C., & Rompa, D. (1995). Sexual sensation seeking and sexual compulsivity scales: Validity, and predicting HIV risk behavior. *Journal of Personality Assessment*, 65(3), 586-601.
- Kalichman, S. C., Heckman, T., & Kelly, J. A. (1996). Sensation seeking as an explanation for the association between substance use and HIV-related risky sexual behavior. *Archives of Sexual Behavior*, 25(2), 141-154.
- Kalichman, S. C., Johnson, J. R., Adair, V., Rompa, D., Multhaupt, K., & Kelly, J. A. (1994). Sexual sensation seeking: Scale development and predicting AIDS-risk behavior among homosexually active men. *Journal of Personality Assessment*, 62(3), 385-397.
- Kantarcı, D. (2009). *Evli bireylerin bağlanma stillerine göre adetma eğilimleri ve çatışma yönetim biçimlerinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Karagöz, M. (2021). *Toplumsal cinsiyet rolleri ile cinsel doyum ve özgüven arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Kent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karreman, A., & Vingerhoets, A. J. (2012). *Attachment and well-being: The mediating role of emotion regulation and resilience*. *Personality and Individual Differences*, 53(7), 821-826.
- Kaya, N. (2019). *İyi toplum yoktur*. İstanbul: İthaki Yayınları.

- Kılıç, Ö. (2013). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kıyılıoğlu, L. (2013). Cinsel heyecan arama ölçeği (CHAÖ): Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(1-2-3), 41-54.
- Knodel, J., Low, B., Saengtienchai, C., & Lucas, R. (1997). An evolutionary perspective on thai sexual attitudes and behavior. *The Journal of Sex Research*, 34 (3): s. 292- 303.
- Kubat, D.E. (2012). *Evli bireylerde aldatma eğilimi ve evlilik doyumu ilişkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Küçüköğlü, S., & Duyan, V. (2012). *The effects of gender, attachment style, and perceived social support on coping strategies*. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 1822-1826.
- Lawson, A. (1988). *Adultery: An analysis of love and betrayal*. New York: Basic Books.
- Levine, S. B. (1998). Extramarital sexual affairs. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 24(3), 207-216.
- Levy, K. N., Blatt, S. J., & Shaver, P. R. (1998). Attachment styles and parental representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(2), 407–419.
- Levy, K. N., Ellison, W. D., Scott, L. N., & Bernecker, S. L. (2011). Attachment style. *Journal of clinical psychology*, 67(2), 193-203.
- Liu, C. (2000). Sexual dissatisfaction as a factor in marital dissolution. *Sex Roles*, 42(3-4), 241-257.
- Locke, K. D. (2008). Attachment styles and interpersonal approach and avoidance goals in everyday couple interactions. *Personal Relationships*, 15(3), 359-374.
- Main, M., & Solomon, E. (1990). *Parents' unresolved traumatic experiences are related to infant disorganized attachment status: Is frightened and/or frightening parental behavior the linking mechanism?*.

- Main, M., Kaplan, N., & Cassidy, J. (1985). Security in Infancy, Childhood, and Adulthood: A Move to the Level of Representation. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 50(1/2), 66.
- Mark, K. P., Janssen, E., & Milhausen, R. R. (2011). Infidelity in heterosexual couples: demographic, interpersonal, and personality-related predictors of extradyadic sex. *Archives of Sexual Behavior*, 40(5), 971-982.
- Markowitz, E. M., & Epley, N. (2009). Failure to recognize when influence attempts harm versus help. *Journal of Experimental Social Psychology*, 45(4), 867-878.
- Marshall, C., & Rossman, G. B. (2014). *Designing Qualitative Research*. New York: Sage.
- McCarthy, B. W., & McCarthy, S. C. (2017). The association between adult attachment style and sexual functioning. *Journal of Sex Research*, 54(6), 792-803.
- Mehmet, M. (2009). Sadakat: romantik ilişkilerde sadakat neden önemlidir? *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 4(4), 34-47.
- Meowlan, R. (2009). The two faces of infidelity: Causes, consequences, and coping strategies of extramarital affairs. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 19(2), 229-245.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2003). The attachment behavioral system in adulthood: Activation, psychodynamics, and interpersonal processes. *Advances in experimental social psychology*, 35, 53-152.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2007). Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change. *Guilford Press*.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2010). *Attachment orientations and emotion regulation*. *Current Opinion in Psychology*, 1(1), 115-119.
- Mikulincer, M., Shaver, P. R., & Pereg, D. (2003). Attachment theory and affective reactions to social exclusion: A closer look at the role of social support. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(4), 853-863.

- Nannini, D. K., & Meyers L.S. (2000). Jealousy in sexual and emotional infidelity: An alternative to the evolutionary explanation. *The Journal of Sex Research*, 37 (2), 117-122.
- Özgüven, İ. E. (2014). *Evlilik ve Aile Terapisi*. Ankara: Pdrem Yayınları.
- Özgüven, Ö. (2012). *Cinsel Sağlık*. Nobel Tıp Kitabevleri.
- Özüdoğru, N., Yılmaz, N., & Ertekin, P. (2016). Bağlanma stilleri ve evlenme şekilleri: Adana örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2(3), 878-885.
- Palombo, J., Bendicsen, H.K., & Koch, B.J. (2018). *Psikanalitik gelişim teorileri rehberi*, Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları, İstanbul.
- Pazcusso, M. A., Gonçalves, M., & Costa, M. E. (2013). Adolescents' attachment styles and emotion regulation strategies in romantic relationships. *Journal of Adolescence*, 36(4), 781-788.
- Peter, N. (2017). *Stearns, cinselliğin kısa tarihi*, Dedalus Kitap, İstanbul, s.346.
- Pharo, H., Sim, C., Graham, M., Gross, J., & Hayne, H. (2011). Risky business: Is there an association between young men's risk taking, touch screen mobile phone use and injury? *Accident Analysis & Prevention*, 43(5), 1605-1610.
- Pipp, S., & Harmon, R. J. (1987). Attachment as Regulation: A Commentary. *Child Development*, 58(3), 648.
- Polat, D. (2006). *Evli bireylerin evlilik uyumları, aldatma eğilimleri ve çatışma eğilimleri arasındaki ilişkilerin bazı değişkenler açısından incelenmesi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.
- Poroy, A. (2010). *Cinsellik el kitabı*, Alfa Yayınları.
- Robert, A. (2005). Betrayal in intimate relationships: Causes and consequences. *Journal of Trauma Practice*, 4(4), 25-44.
- Rolison, M. R., & Scherman, A. (2003). Sensation seeking, alcohol expectancies and hazardous alcohol use in adolescence: A structural equation modeling approach. *Journal of Studies on Alcohol*, 64(3), 334-344.

- Salman, S., Çelik, M., & Sezer, O. (2018). The Relationship between Marital Harmony, Conflict Tendency and Infidelity Tendency. *Universal Journal of Educational Research*, 6(10), 2157-2164.
- Schindler, S., Reinhard, M. A., Stahl, J., & Debus, J. (2019). *Effects of attachment style on infidelity acceptance, sexual desire and implicit approach-avoidance tendencies in romantic relationships*. *Frontiers in Psychology*, 10, 1080.
- Schmitt, D. P., Allik, J., McCrae, R. R., & Benet-Martínez, V. (2004). The geographic distribution of Big Five personality traits: Patterns and profiles of human self-description across 56 nations. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 35(1), 13-28.
- Shaver, P. R., & Clark, C. L. (1994). The psychodynamics of adult romantic attachment. Empirical perspectives on object relations theory. *American Psychological Association*. (pp. 105–156).
- Shaver, P. R., & Hazan, C. (1993). Adult romantic attachment: Theory and evidence. *Advances in personal relationships*, 4, 29-70.
- Slater, R. (2007). Attachment: Theoretical development and critique. *Educational Psychology in Practice*, 23(3), 205–219.
- Stephen, T. (2009). Extradyadic sex and relational functioning: Sex differences and similarities in reasons for cheating. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 18(3), 123-132.
- Strean, H. S. (1976). The extramarital affair: a psychoanalytic view. *Scholarly Journal*, 63 (1), 101-113.
- Sungur, M. Z. (2009). *Sen, ben ve aramızdaki her şey: şeytan üçgeni aşk-evlilik sadakatsizlik*. Goa Yayınları.
- Sümer, N., & Cozzarelli, C. (2004). *The impact of adult attachment on partner and self attributions and relationship quality*. *Personal Relationships*, 11, 355-371.
- Şahin, N. H., & Akın, A. (2012). Görücü usulüyle evlenen kadınların evlilik uyumu ve bağlanma stilleri. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(8), 51-66.

- Şatıroğlu, G. (2017). *Evli bireylerde aldatma eğilimi, bilişsel duygu düzenleme ve kişilik özellikleri*. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston, Pearson.
- Thompson, A.P. (1984). Extramarital sexual crisis: Common themes and therapy implications. *Journal of Sex ve Marital Therapy*, 10 (4), 239-254.
- Timm, T. M., & Keiley, M. K. (2011). The effects of differentiation of self, adult attachment, and sexual communication on sexual and marital satisfaction: A path analysis. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 37(3), 206-223.
- Topkara, A. (2011). External apical root resorption caused by orthodontic treatment: a review of the literature. *European Journal of Paediatric Dentistry*, 12 (3), s. 163.
- Toplu-Demirtaş, E., Dolunay-Cug, F., & Tezer, E. (2013). Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 184-194.
- Tortamış, K. (2014). *Schema therapy approach for examining the relationship between romantic jealousy and infidelity inclination*. Educational Sciences: Theory and Practice, 14(5), 1669-1676.
- Turan, M. (2013). Türk toplumunda cinselliğin algılanması ve cinsellikle ilgili yayınların okuyucu profili üzerine bir araştırma. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 8(2), 157-179.
- UNFPA. (2019). State of World Population: Unfinished business--the pursuit of rights and choices for all. United Nations Population Fund.
- Varma, P. (2005). Sexual satisfaction among married couples. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*, 31(2), 115-118.
- Voller, E. K., & Muhlenhard, C. L. (2019). Attachment styles and infidelity in married couples. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 18(3), 239-257.
- Wallace, E. (1994). *Dinamik psikiyatri kuramı ve uygulaması*. Çev. Hakan Atalay. Eylül Yayınları, İstanbul, s.123-125.

- Warren, M. (1994). Infidelity and jealousy. *The Counseling Psychologist*, 22(4), 594-641.
- Weil, M. (1975). Extramarital Relationships: A Reappraisal, *Journal of Clinical Psychology*, 31 (4), s. 723-725.
- Whatley, M. A. (2008). The Whatley Attitude Toward Infidelity Scale: Development and Initial Validation. *Journal of Family Issues*, 29(11), 1495-1515.
- Yılmaz, M. A., Gençöz, T., & Wells, A. (2017). The relationship between attachment styles and attitudes towards infidelity: The mediating role of automatic thoughts about relationship threat. *Personality and Individual Differences*, 107, 110-115.
- Yurtseven, E. (2019). Early Maladaptive Schemas, Psychological Tendencies and Infidelity in Close Relationships. *Journal of Human Sciences*, 16(4), 4014-4026.
- Zimmermann, P., Iwanski, A., & Emde, H. (2001). *Gender differences in patterns of adult attachment: A study of men and women from Germany. Sex Roles*, 44(7-8), 511-524.
- Zuckerman, M. (1964). Behavioral expressions and biosocial bases of sensation seeking. New York: Academic Press.
- Zuckerman, M. (2007). Sensation seeking and risk taking. Washington, DC: *American Psychological Association*.

Ekler

Ek-1 Aydınlatılmış Onam Formu

Değerli Katılımcı;

Bu çalışma, Dr. Ayşe BURAN danışmanlığında Yakın Doğu Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı öğrencisi Psk. Hande Gizem KAPLAN tarafından evli bireylerde bağlanma stillerine göre aldatma eğiliminin cinsel heyecan arama ile ilişkisini araştırmak amacıyla yürütülen bir tez çalışmasıdır. Bu araştırmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına bağlıdır. Aşağıdaki onay kutucuğunu “evet” şeklinde işaretlerseniz araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmiş sayılırsınız. Araştırma kapsamında kimlik bilgileri gibi özel bilgiler istenmemektedir. Bu çalışma süresince toplanan veriler yalnızca akademik araştırma amacı ile kullanılacaktır ve yalnızca ulusal/uluslararası akademik toplantılarda ve/veya yayınlarda sunulacaktır. Araştırmadan herhangi bir sebeple ayrılmak isterseniz, araştırma ekibi ile aşağıda yer alan bilgileri kullanarak iletişime geçebilirsiniz. Uygulama yaklaşık olarak 15-20 dakika sürmektedir. Çalışmaya katılmayı kabul edip, ölçek maddelerini doldurmaya başladıktan sonra herhangi bir nedenle bataryayı tamamlamak istemezseniz, ölçeği yarıda bırakıp süreci sonlandırabilirsiniz. Bu konu ile ilgili herhangi bir sorunuz ya da endişeniz olursa aşağıdaki iletişim bilgilerinden ulaşabilirsiniz.

İlginiz ve katılımınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarız.

Araştırma Ekibi:

Psk. Hande Gizem KAPLAN

e-posta : gizeem.kaplan97@gmail.com

Bu çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorum.

Evet ( )

Hayır ( )

Ek-2 Bilgilendirme Formu

Değerli Katılımcılar,

Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programında yürüteceğim tez çalışmam için araştırma yapmaktayım. Ölçeklerde ve bilgi formunda isminiz yazılmayacaktır ve verdiğiniz cevaplar gizli kalacaktır. Tamamen gönüllük esasına bağlı olacaktır. Araştırma sonuçları bireysel bilgi olarak değil, grup ortalaması olarak bilimsel raporda kullanılacaktır. Eğer çalışmayla ilgili bir şikayetiniz, görüşünüz veya sorunuz varsa bunu çalışmanın araştırmacısı Psk. Hande Gizem KAPLAN'a iletebilirsiniz.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Psk. Hande Gizem KAPLAN

YakınDoğu Üniversitesi, Klinik Psikoloji Bölümü

Lefkoşa

Mail: gizeem.kaplan97@gmail.com

Ek-3 Sosyo-Demografik Bilgi Formu**Cinsiyet**

Erkek

Kadın

Gelir Durumunuz

Düşük

Orta

Yüksek

Eğitim Durumunuz

İlkokul

Ortaokul

Lise

Lisans

Yüksek Lisans ve üzeri

Hangi şekilde evlendiniz

Görücü Usulüyle

Kendi Seçimimle

Diğer

Daha önce aldatıldınız mı

Evet

Hayır

Bilmiyorum

Ebeveynlerinizin ilişkisini nasıl**değerlendirirsiniz**

İlişkilerinin iyi olduğunu düşünüyorum

Ara sıra sorun yaşıyorlar

İlişkilerinin kötü olduğunu düşünüyorum

Daha önce birini aldattınız mı

Evet

Hayır

Ek-4 Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği

- 1: Kesinlikle Katılmıyorum
2: Katılmıyorum
3: Kısmen Katılıyorum
4: Katılıyorum
5: Kesinlikle Katılıyorum

	1	2	3	4	5
1) Karşımdaki insanlar benim kadar değerli değiller.					
2) Birisiyle çok fazla samimi olduğumda sorun çıkabileceğinden kaygılanıyorum.					
3) Karar alırken kimseyi önemsemem.					

Ek-5 Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği

Sorularda belirtilenleri ne derecede yapabilme olasılığınız olduğunu, aşağıdaki derecelendirmeyi kullanarak, her sorunun karşısında verilen numaraları işaretleyerek belirtiniz.

Hiç olası değil 1-----2-----3-----4-----5-----6-----7 Tümüyle olası

1. Yakalanmayacağınızı bilseydiniz, birlikte olduğunuz kişiyi aldatma olasılığınız ne kadar olurdu?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
2. Birlikte olduğunuz kişiye onu aldattığınız konusunda yalan söyleme olasılığınız ne kadardır?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)
3. Birlikte olduğunuz kişiyi aldatırsanız bunu ona söyleme olasılığınız ne kadardır?	(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)

Ek-6 Cinsel Heyecan Arama Ölçeği

1).Sınırsız çılgınca cinsel ilişkiyi severim.

1	2	3	4
Hiç katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Bütünüyle katılıyorum

2).Cinsel ilişkiye girmede en önemli şey fiziksel heyecandır.

1	2	3	4
Hiç katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Bütünüyle katılıyorum

3).Kondomsuz (prezervatif) cinsel ilişki duygusundan zevk alırım.

1	2	3	4
Hiç katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Büyük ölçüde katılıyorum	Bütünüyle katılıyorum

Ölçek İzinleri

evren erzen 12:22

alıcı: ben v

Merhabalar

Ölçeği çalışmanızda kullanmanızdan memnuniyet duyarım. Ölçekle ilgili psikometrik özellikler makalede yer alıyor. Ölçek maddeleri ise makalenin sonunda bulunuyor. Ayrıca yardımcı olabileceğim bir konu olursa bana ulaşabilirsiniz.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

İyi çalışmalar

Dr. Evren ERZEN

Ölçekte her bir bireyin bağlanma stilini ayrı ayrı belirlemeyi amaçlıyorsanız bir bireyin sahip olduğu en yüksek bağlanma stili puanını belirliyorsunuz ve o kişi hangi bağlanma stilinden en yüksek puanı aldıysa o bağlanma stiline sahip olarak kabul ediliyor. Eğer bireyin bağlanma stiliyle sürekli verileri analize sokacaksanız her bir bağlanma stilinin toplam puanını almanız yeterli olacaktır. Burada dikkat edilecek tek nokta tüm bağlanma stillerinin ayrı ayrı toplam puanlarının alınmasıdır. Üç stili de toplayıp tek bir puan elde edilmesi mümkün değil. Çünkü boyutlardan ikisi negatif birisi pozitif.

Fw: Aldatmaya Yönelik Tutum Ölçeği

Gelen kutusu

ezgi toplu demirtaş 3 Kas

alıcı: ben ▾

Gizem merhaba,

Ölçeğe ilginiz için teşekkür ederim.
Ekte ölçeği ve makalesini bulabilirsiniz.
Bir sorunuz olursa sormaktan çekinmeyiniz lütfen.

Çalışmanızda kolaylıklar.
Güzel bir gün olsun.
Ezgi.

Levent Kiylioglu 14:43

alıcı: ben v

Merhaba Hande hanım,
ölçeği kullanabilirsiniz,
Ölçeği Ankara Sağlık Bilimleri Dergisinde yayınladım,
buraya bakabilirsiniz, CV' me bakabilirisiniz bulmak
için
Bunun dışında Doktora tezimde de kullandım, ona
da bakabilirsiniz, YÖK tezlerden indirebilirsiniz
Kolaylıklar dilerim

Öz Geçmiş

Hande Gizem KAPLAN, 5 Kasım 1997 tarihinde Çorum'da doğmuştur. İlköğretim, ortaöğretim eğitimini ve lise eğitimini Çorum'da tamamlamıştır. 2020 yılında Girne Amerikan Üniversitesi lisans eğitimini tamamladıktan 2021 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans eğitim sürecine başlamıştır. Lisans eğitim sürecinde Çorum Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesinde, yüksek lisans eğitim döneminde ise staj programını Yakın Doğu Üniversitesi Hastanesinde başarı belgesi ile tamamlamıştır.

İntihal Rapor Oranı

EVLİ BİREYLERDE BAĞLANMA STİLLERİNE GÖRE ALDATMA EĞİLİMİNİN CİNSEL HEYECAN ARAMA İLE İLİŞKİSİ

ORIGINALITY REPORT

13%	13%	2%	%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	docs.neu.edu.tr Internet Source	4%
2	acikbilim.yok.gov.tr Internet Source	2%
3	dergipark.org.tr Internet Source	1%
4	www.researchgate.net Internet Source	<1%
5	openaccess.maltepe.edu.tr Internet Source	<1%
6	nek.istanbul.edu.tr:4444 Internet Source	<1%
7	acikerisim.gelisim.edu.tr Internet Source	<1%
8	www.erpacongress.com Internet Source	<1%
9	burkonturizm.com Internet Source	<1%

Etik Kurul Onay Formu

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

06.12.2022

Sayın Hande Gizem KAPLAN

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2022/1459 proje numaralı ve **“EVLİ BİREYLERDE BAĞLANMA STİLLERİNE GÖRE ALDATMA EĞİLİMİNİN CİNSEL HEYECAN ARAMA İLE İLİŞKİSİ”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. K. 5'.

Prof. Dr. Aşkın KİRAZ

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Koordinatörü